

Sisekaitseakadeemia
Päästekolledž

Tauno Baškurov

KÜTTESÜSTEEMIDE KAASAEGSETE
PUHASTAMISMEETODITE ÕPETAMISE VAJADUS

Lõputöö

Juhendaja:

Marko Rüü, MA

Kaasjuhendaja:

Sigrid Ester-Tani, MA

Tallinn 2012

LÕPUTÖÖ ANNOTATSIOON

SISEKAITSEAKADEEMIA

Kolledž: Päästekolledž	Kuu ja aasta: mai 2012
Töö pealkiri: Küttesüsteemide kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus. Töö pealkiri võrkeeles: The necessity of teaching contemporary cleaning methods for heating appliances.	
Töö autor: Tauno Baškirov	Olen nõus oma lõputöö kättesaadavaks tegemisega elektroonilises keskkonnas. Allkiri:
<p>Lühikokkuvõte:</p> <p>Käesolev töö on uurimustöö, mille käigus selgitatakse välja kütteseadmete puhastamise kaasaegsete meetodite õpetamise vajadus. Käesolev uurimustöö on kirjutatud eesti keeles ja sisaldab inglise keelset kokkuvõtet. Töö koosneb mõistetest, sissejuhatusest, kolmest peatükist, kokkuvõttest ja kuuest lisast, kokku viiekümne kuuel leheküljel. Uurimustöös kasutatakse kahte uurimismeetodit, kvantitatiivset ankeetküsitlust ja kvalitatiivset süvaintervjuud. Esimeses osas käsitleb autor korstnapühkijate staatust ja ülesandeid tänapäeval, korstnapühkimist ENSV-ajal, korstnapühkijate väljaõpet 21.sajandil, korstnapühkijate kutseomistamist ja kaasaegseid kütteseadmete puhastamise meetodeid. Teises osas selgitatakse välja kaasaegsete meetodite õpetamise vajadus, millisel määral kaasaegseid meetodeid kasutatakse ja millises mahus neid õpetatakse. Kolmandas osas tehakse uurimistulemustest järeldused ja vastavalt nende põhjal ettepanekud. Viia kaasaegsete meetodite kasutamise pädevused korstnapühkija kutsestandardisse. Antud muudatus looks aluse kaasaegsete meetodite kasutamisoskuse hindamiseks kutseeksamil. Tuua kütteseadmete puhastamist käsitlevasse juhendisse kaasaegsete meetodite käsitluse, mida saaks kasutada korstnapühkijate väljaõppes. Korstnapühkimistöde juhendisse lisada kaasaegsete meetodite osa, mida saaks kasutada korstnapühkijate väljaõppes. Praktika ümbervaatomise kaasaegsete meetodite õpetamise osas.</p>	
Võtmesõnad: korstnapühkimine, küttesüsteemide puhastamine, kaasaegsed meetodid.	
Võõrkeelsed võtmesõnad: Chimney sweep, cleaning of heating, contemporary methods.	
Säilitamise koht: Sisekaitseakadeemia raamatukogu.	
Kaitsemisele lubatud	
Kolledži direktor: Margus Möldri	Allkiri:
Vastab lõputöö nõuetele	
Juhendaja: Marko Rüü	Allkiri:

SISUKORD

LÕPUTÖÖ ANNOTATSIOON	2
SISUKORD	3
MÕISTED	5
SISSEJUHATUS	6
1 KORSTNAPÜHKIMINE EESTIS	8
1.1 Korstnapühkimise ajaloost ja korstnapühkija ülesanded tänapäeval.....	10
1.2 Korstnapühkijate ülesannetest ENSV-s.....	12
1.2.1 Korstnapühkija väljaõpe ENSV-s.....	13
1.2.2 Korstnapühkija eksam ENSV-s.....	14
1.3 Korstnapühkija väljaõpe Eestis 21. sajandil.....	16
1.4 Korstnapühkija kutseomistamine Eestis.....	17
1.5 Korstnapühkimise meetodid.....	18
2 UURING KÜTTESEADMETE PUHASTAMISE KAASAEGSETE MEETODITE ÕPETAMISE VAJADUSEST	20
2.1 Ankeetküsitlus I kutsetaseme korstnapühkijate seas ja tulemused.....	21
2.1.1 Tööstaaž, kutseeksami sooritamise aasta, tegutsemine korstnapühkijana, tööpiirkond	22
2.1.2 Korstnapühkijate töömaht, töökoormus ja vastajapoolne hinnang oma pädevusele korstnapühkimistööde teostamisel.....	23
2.1.3 Korstnapühkimine, traditsioonilised ja kaasaegsed meetodid ning nende meetodite võrdlus	24
2.1.4 Korstnapühkijate väljaõpe ning seal õpetatavad meetodid.....	28
2.2 Intervjuude kokkuvõte korstnapühkijate koolitajate ja eksaminaatorite Leo Kalme ja Koit Koppeliga	29
3 JÄRELDUSED JA ETTEPANEKUD	32
3.1 Järeldused ja ettepanekud	32

KOKKUVÕTE	37
SUMMARY	38
VIIDATUD ALLIKATE LOETELU	39
LISA 1. KÜTTESEADMETE PUHASTAMISE AKT.....	40
LISA 2. ETTEPANEK	41
LISA 3. KORSTNAPÜHKIMISTÖÖDE JUHEND EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKUS VABARIIGIS	42
LISA 4. ANKEET KÜSIMUSTIK.....	45
LISA 5. INTERVJUU KOIT KOPPELIGA.....	49
LISA 6 INTERVJUU LEO KALMEGA.....	51

MÕISTED

Traditsioonilised kütteseadmete puhastamise meetodid – on läbi aegade korstnapühkimises kasutatavate tööriistadega teostatavad korstnapühkimistööd.

Kaasaegsed kütteseadmete puhastamise meetodid – on uuendatud ja täiustatud tööriistade ning tehnoloogiliselt korstnapühkimistöödeks kohandatud seadmete abil teostatavad korstnapühkimistööd. Meetodid, mida ei ole kajastatud traditsiooniliste puhastamise meetodite õppekirjanduses.¹

Korstnapühkija - korstnapühkimise teenust osutav isik, kes on läbinud korstnapühkimise koolituse ning kellele on omistatud korstnapühkija kutsetunnistus.²

Korstnapühkimine - küttesüsteemi puhastamiseks tehtavad tööd tagamaks selle korrashoid ning vältimaks tuleohu tekkimist.³

Küttesüsteem – nimetatakse tahkekütusel töötavat ahju, kaminat, pliiti, või muud kütteseadet ning korstent ja ühenduslõõri.⁴

Kutsekoda - Kutsekoda korraldab kutsestandardite koostamist ja koordineerib kutseeksamite korraldamist.⁵

Kutsestandard - Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse kutsetegevust ning esitatakse kutsealade ja -tasemete kompetentsusnõuded.⁶

¹ A. Veski, A. Vaik, *Pottsepa ja korstnapühkimise tööd* (Eesti Riiklik Kirjastus, 1964), lk 133-135

² Tuleohutusseadus, 05.05.2010, jõustunud 01.09.2010 – RT I 2010, 24, 116 ... RT I 30, 12, 2011, 39, § 2 lg 2.

³ Tuleohutuse seadus § 2 lg 1

⁴ Tuleohutuse seadus § 1 lg 1

⁵ Kutsekoda, „Kutsekoda tegutseb vastavalt kutseadusele“ (2001), <www.kutsekoda.ee/et/kutsekoda/tutvustus> (11.04.2012)

⁶ Kutseadus, 22.05.2008, jõustunud 01.01.2012 – RT I 2008,24,156 § 5 lg 1.

SISSEJUHATUS

Paljud põlengud tekivad Eestis hooldamata, katkistest või valesti paigaldatud küttesüsteemidest.⁷ Igapäevaselt teostavad küttesüsteemide üle kontrolli ja hooldust korstnapühkijad, kes peavad tagama kliendi küttesüsteemide korrasoleku ja tuleohutuse. Käesolevas töös käsitleb autor vanu ehk traditsioonilisi küttesüsteemide puhastamise meetodeid (edaspidi traditsioonilised meetodid) ja uusi ehk kaasaegseid küttesüsteemide puhastamise meetodeid (edaspidi kaasaegsed meetodid). Teatavasti on küttesüsteemide puhastamine aeganõudev, tahmane ja määriv töö. Korterites ja ruumides töötamisel peab korstnapühkija pöörama erilist tähelepanu kvaliteedile ja puhtale tööle. Peale eelmainitu peab korstnapühkija jätma endast ka igati soliidse ja lugupeetava mulje, esindades oma ametikaaslasi⁸.

Käesoleva diplomitöö aktuaalsus seisneb asjaolus, et Eestis on kiiresti arenenud nii küttesüsteemid kui ka ehitusmaterjalid nende ehitamiseks ning muutunud on puhastamiseks kasutatavad vahendid ja meetodid. Tehnika kiire areng on muutnud ka korstende ja kütteseadmete puhastamise tehnoloogiliselt efektiivsemaks ja kaasaegsemaks. Korstnapühkijate töölauale on tulnud erinevad küttesüsteemide hooldamiseks ning küttesüsteemide uuringuteks ja korrasoleku analüüsiks kasutatavad kaasaegsed seadmed. Hetkel õpetatakse küttesüsteemide puhastamist selleks ette nähtud harja, luua ja kulbiga. Küttesüsteemide uuringuid teostatakse kütteseadme väliselt visuaalselt või siis siseselt peegli ja taskulambi abil, mis ei ole eriti tõepärased. Eesseisva kutsestandardi uuendamisega on väga hea kasutada diplomitöö tulemusi korstnapühkijate väljaõppe muutmises ja seda just osas, mis puudutab kütteseadmete puhastamist ning hooldust.

Lõputöö eesmärgiks on välja selgitada kaasaegsete meetodite õpetamise vajadus korstnapühkijate väljaõppes.

⁷ Kaminakoda, "Küttesüsteemide tuleohutusest" <[www.raidkivi.ee/htdocs/veeb/index.php/nouanded- ja-soovitused/10-kyttesysteemide-tuleohutusest](http://www.raidkivi.ee/htdocs/veeb/index.php/nouanded-ja-soovitused/10-kyttesysteemide-tuleohutusest)> (12.04.2012)

⁸ Eesti Korstnapühkijate Koda, "Korstnapühkimistööde juhend"(2010), <www.korsten.ee/kasulik-teave> (21.03.2012)

Töö eesmärgi saavutamiseks on autor koostanud ankeetküsitluse I taseme korstnapühkijate vahel ning viinud läbi intervjuu III taseme korstnapühkijatega, kes koolitavad ning võtavad vastu korstnapühkijate eksamit.

Eesmärgi saavutamiseks on püstitatud järgmised ülesanded:

- teada saada, kas ja millisel määral kasutatakse lisaks traditsioonilistele ka kaasaegseid küttesüsteemide puhastamise meetodeid;
- teada saada, kuidas toimus korstnapühkijate väljaõpe siiani;
- uurida, kui palju ja millises mahus käsitletakse korstnapühkijate väljaõppes kaasaegseid meetodeid;
- välja selgitada, milliseid teadmisi nõutakse korstnapühkijatel kutseeksami andmisel;
- välja selgitada kaasaegsete meetodite korstnapühkijate väljaõppesse toomise vajadus.

Lähtudes eelnevast, on autor püstitanud järgmise hüpoteesi: Korstnapühkijate õpetamisel ei käsitleta kaasaegseid küttesüsteemide puhastamise meetodeid ega kontrollita ka nende kasutamise oskust, kuigi autori hinnangul paljud korstnapühkijad kasutavad lisaks traditsioonilistele just kaasaegseid töövahendeid.

Töös kasutatakse kvantitatiivset uurimismeetodit ankeetküsitlusena korstnapühkijate seas, uurides, kas ja kui paljud korstnapühkijad Eestis kasutavad lisaks traditsioonilistele ka kaasaegseid küttesüsteemide puhastamise meetodeid. Lisaks on läbi viidud süvaintervjuud teada saamaks, kas korstnapühkijate eksam käsitleb ka kaasaegsete töövahenditega küttesüsteemide puhastamist.

Diplomitöö koosseeb kolmest osast. Esimeses peatükis annab töö autor ülevaate korstnapühkija staatusest ja ülesannetest, töövahenditest, väljaõppes ning korstnapühkimise ajaloost. Autor käsitleb ka Soomes kasutatavaid töövahendeid. Samuti leiavad esimeses osas kajastamist korstnapühkija kutseomistamine ning korstnapühkija kutsetasemed. Teises peatükis viib autor läbi ankeetküsitluse I taset omavate korstnapühkijate seas, kaasaegsete meetodite õpetamise vajaduse välja selgitamiseks, ning toob selle kokkuvõtvalt välja. Lisaks teeb autor süvaintervjuu kolmandat korstnapühkija kutsetaset omavate korstnapühkijate koolitajate ja eksamineerijatega, mille kajastab kokkuvõtvalt. Intervjuudega selgitab autor välja, milline on eksaminaatorite hinnang kaasaegsete meetodite õpetamise ning kutseksamil käsitlemise vajadusele. Diplomitöö kolmandas osas on töö autor välja toonud diplomitöö esimese osa ning teise osa põhjal tehtud järeldused ning ettepanekud.

1 KORSTNAPÜHKIMINE EESTIS

Alljärgnevides alapeatükkides toob autor välja Eestis käsitletavaid korstnapühkimisele esitatavad nõuded, mis tulenevad õigusaktidest. Samuti käsitleb autor ajalugu ja korstnapühkimist Eesti Nõukogude Sotsialistlikus Vabariigis (edaspidi ENSV-s) ning toob ülevaate korstnapühkijate väljaõppest, kutseomistamisest, tööülesannetest ja korstnapühkijate tööd lihtsustavatest töövahenditest, mida kasutatakse hetkel Soomes. Oluliseks peab autor nõudeid korstnapühkijatele sellepärast, et neile on õigusaktidega esitatud õigused ja kohustused, mille järgi nad peavad töötama. Korstnapühkijaks saamiseks peab isik läbima kehtivast kutseeadusest tulenevalt hindamise. Hindamise käigus kontrollitakse, kas kutse taotleja kompetentsid vastavad kutsestandardis kirjeldatule, hindamist korraldab kutse andja staatuses olev organisatsioon.⁹ Samuti peab autor oluliseks ENSV käsitlust, kuna hetkel koolitaja väitel tuginevad korstnapühkijate õppekavad enamasti ENSV ajal välja antud õpikutele¹⁰.

Korstnapühkimine on tegevus tuleohutuse tagamiseks, mille üle teostab kontrolli Päästeamet, kelle täidesaatvaks asutuseks on piirkondlikud Päästkeskused. Ahju, kamina või pliidi ning korstna ja ühenduslõõri puhastamise teenust võib majandustegevusena osutada korstnapühkija, kellel on korstnapühkija kutsetunnistus.¹¹ Tuleohutuse tagamist reguleerib Tuleohutuse seadus, mille kohaselt vastutus Tuleohutuse seaduses kehtestatud nõuete täitmise eest lasub kinnisvaraomanikul. Tuleohutuse seaduses on ära toodud ka küttesüsteemi tuleohutusnõuded. Neis on nimetatud, et ahju jms küttekolde korstnat ja ühenduslõõri tuleb puhastada kutsetunnistusega korstnapühkija poolt vähemalt üks kord aastas, kui teisiti pole ette nähtud. Puhastamissagedus peab välistama tahmapõlenguohu.¹²

Erinevate kütuste, nagu tahkel kütusel, gaasi ja õli toimel töötavaid kütteseadmeid, kasutatakse peamiselt soojaenergia saamiseks. Lisaks kasutatakse neid kütteseadmeid ka teistel eluks vajalikel eesmärkidel. Töö autor käsitleb oma töös peamiselt eelnimetatud tahkete kütuste toimel kasutatavaid kütteseadmeid. Kütteseadmeid tuleb kütta selleks, et katta

⁹ Kutseeadus, 22.05.2008, jõustunud 01.01.2012 – RT I 21, 03, 2011, 22 ... RT I 2008, 24, 156, §15 – 21.

¹⁰ Baškurov, T „Kütteseadmete kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus“, lõputöö, Sisekaitseakadeemia Päästekolledž (2012), lk 53.

¹¹ Tuleohutuse seadus § 11 lg 3

¹² Tuleohutuse seadus § 11 lg 1

ruumide soojakadusid ja hoida ruumide temperatuur vajalikul kõrgusel.¹³ Korstnaid, ahjusid, pliite, soemüüre, katlaid, kaminaid, ripplõõre ja korstnaid tuleb regulaarselt tahmast, pigist ja tuhast puhastada, et säilitada normaalne õhutõmme küttesüsteemides, et vältida tuleohtu ning küttesüsteeme ökonoomselt kasutada¹⁴.

Korstnapühkimistöid teostatakse tänapäeval vastavalt korstnapühkimistööde juhendile, mis on välja töötatud Eesti Tuletõrjeliidu ja Eesti Korstnapühkjate Koja poolt. Korstnapühkimistööde juhendi suure mahu tõttu toob autor töös välja üksnes teemad, mida antud juhend peamiselt käsitleb. Korstnapühkimistööde juhendis käsitletakse peamiselt korstnapühkjate tööülesandeid, korstnapühkimistöid, korstnapühkija ülesandeid objektil, töötamist objektil, töötamist ruumides, tahma põletamist, gaasiseadmete ja ventilatsioonilõõride puhastamist ning tööohutuse ja -tervishoiu nõudeid kütteseadmete puhastamisel¹⁵.

Mittetäielikul põlemisel kütteseadmes tekib küttesüsteemi lõõriseintele veega rikastatud tahm ehk pigi. Tahmapõlengu vältimiseks peab korstnapühkija pigi suitsulõõridest eemaldama. Varem kasutati pigieemaldamist põletamise teel, mis oli väga keeruline, ohtlik ja mahukas töö. Pigi põletamist tohib teostada ainult III taseme korstnapühkija eestvedamisel ning lisaks meistrile peavad antud tööol olema kaasatud abilised. Abilised võivad olla ka madalama taseme korstnapühkijad. Pigi põletamisel kahekorruselises hoones pidi olema vähemalt kaks korstnapühkijat¹⁶. Kaasajal on pigieemaldamiseks välja töötatud erinevad pulbrid ja briketid.¹⁷

Suitsulõõrist pigi põletamise vajaduse hindab ja otsustab III taseme korstnapühkija. Pigi eemaldamiseks põletamise teel peab korstnapühkija teavitama hoone valdajat. Seejärel tuleb tagada tuleohutus kõikidel korrustel, mida läbib probleemne kütteseade.¹⁸

Enne tahma põletamisele asumist veendub korstnapühkija, vastavalt siseministri määrusele, et¹⁹:

- küttesüsteemi ühenduskohtades puuduvad praod ja ei ole muud tuleohtu;
- kergestisüttivad esemed on suitsulõõri lähedusest eemaldatud;

¹³ Toonekurg, E, „Ahjude ja pliitide kütmine“ (ARONOOM kirjastus, 1942), lk, 5

¹⁴ Veski, A, Vaik, A, „Pottsepa ja korstnapühkimise tööd“ (Eesti Riiklik Kirjastus, 1964), lk 131

¹⁵ Eest Korstnapühkjate Koda, „Korstnapühkimistööde juhend“, www.korsten.ee/kasulik-teave (29.03.2012).

¹⁶ Veski, A, „Ahjud, pliidad, kaminad“ (Eesti Riiklik Kirjastus, 1964), lk 249

¹⁷ Baškurov, T „Kütteseadmete kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus“, lõputöö,

Sisekaitseakadeemia Päästekollež (2012), lk 53.

¹⁸ Küttesüsteemi puhastamise nõuded, vastu võetud Siseministri määrusega 30.08.2010, jõustunud 04.09.2010 – RT I 2010,61, 446, § 8 lg 2.

¹⁹ *Ibid*, § 9 lg 2.

- põlevmaterjalidest ehituskonstruksioonid ja -materjalid asuvad suitsulõõrist ohutus kauguses;
- tahmaluugid on kõikides ruumides, mida läbib suitsulõõr, suletud;
- ilmastikutingimused on tahma põletamiseks sobivad.

Korstnapühkija varustab tuleohtu vältimiseks esmaste tulekustutusvahenditega kõik ruumid, mida läbib suitsulõõr või korsten ning vajadusel rakendab muid abinõusid ohutuse tagamiseks. Tahma põletamist teostatakse sobivate ilmastikutingimuste korral. Tahma põletamisel võib tuule kiirus olla kuni 5,4 meetrit sekundis. Tahma põletamisel tagatakse järelevalve kogu küttesüsteemi välispinna ulatuses ning tuleohtu vältimiseks teostatakse tahma põletamist eraldi korruste või küttesüsteemi üksikute lõõride kaupa. Tahma põletamise lõpetamisel puhastab korstnapühkija küttesüsteemi põlemisjääkidest ning kontrollib tuleohtu esinemise võimalikkust küttesüsteemis ja selle vahetus läheduses.²⁰

1.1 Korstnapühkimise ajaloost ja korstnapühkija ülesanded tänapäeval

Juba 14. sajandil tunti vajadust korstnapühkijate järele ning korstnapühkija esmamainimine on teada aastast 1331 Prahast. Eesti territooriumil on esimene kutseline korstnapühkija dokumenteeritud ligi 300 aastat hiljem ehk 1631. aastal.²¹ Korstnapühkija amet sündis ja arenes käsikäes elamise ja ehitamise ning tule käsitlemisega. Kui hakati ehitama küttekoldeid ja korstnaid, tuli neid tahmumise vältimiseks puhastada. Regulaarse puhastamisega saab tagada küttekollete ja suitsulõõride toimimise ning säästa energiat ja keskkonda.²² 1940. aasta juhendis on toodud välja, et küttesüsteeme tuli puhastada kütteperioodi jooksul vähemalt neli korda aastas.²³ Korstnapühkijad on aastakümneid oma tööga hoolitsenud tuleohutuse eest, puhastades suitsulõõre ja küttekoldeid. Töö käigus on nad kontrollinud küttekollete ja lõõride seisukorda ning ohutuskujasid süttivatest tarinditest ja materjalidest. Lisaks on nad juhendanud elanikke ja andnud nõu küttekolde õigeks kasutamiseks.²⁴ Alguses oligi korstnapühkija amet peamiselt tuleohutuse parandamine tahmapõlengute vältimiseks.²⁵ Korstnapühkija ülesandeks on pigi eemaldamise protsess kütteseadmetest ja suitsulõõridest, mida autor antud töös käsitleb. Tänapäeval reguleerib kutselise korstnapühkija tegevust

²⁰ Küttesüsteemi puhastamise nõuded, vastu võetud Siseministri määrusega 30.08.2010, jõustunud 04.09.2010 – RT I 2010,61,446,§ 9 lg 1-6

²¹ Virranta, P., *Korstnapühkimisraamat* (EHITAME-kirjastus, 2011), lk 170.

²² *Ibid*, lk 11

²³ Elmann, E., *et al, Võitluses Leekidega* (Tallinn: Eesti Raamat, 1975), lk 97.

²⁴ *Ibid*, lk 12

²⁵ *Ibid*, lk 11

Tuleohutuse seadus ning selle rakendusmäärus „Küttesüsteemi puhastamise nõuded“. Antud määruse § 2 lg-st 2 tulenevalt on korstnapühkija korstnapühkimise teenust osutav isik, kes on läbinud korstnapühkimise koolituse ning kellele on omistatud korstnapühkija kutsetunnistus.²⁶

Korstnapühkija ülesanneteks on²⁷:

- puhastada küttesüsteem põlemisjääkidest;
- vajadusel teha avasid küttesüsteemi välispinda ummistuse likvideerimiseks ja sulgeda need viisil, mis tagab ohutuse küttesüsteemi kasutamisel;
- puhastada suitsusiibrid ja kontrollida nende toimimist ning küttesüsteemi tõmmet;
- kontrollida ning puhastada korstna ventilatsioonilõõre ja nendega ühendatud ventilatsioonikanaleid;
- kontrollida puhastatud küttesüsteemi tuleohutust;
- hinnata korstnapühkimise teostamisel küttesüsteemi tehnilist seisukorda ja ohutust, informeerida avastatud puudustest ja vigadest töö tellijat või ehitise valdajat.
- teostada vajadusel pigipõletamist kütteseadmete suitsulõõridest.

Lisaks määruses toodud nõuetele peab korstnapühkija olema viisakas ja korrektne kliendiga suheldes, lugupidav kliendi vastu ning oskama vastata erinevatele küsimustele, mis puudutavad otseselt korstnapühkimistöid. Korstnapühkimistöde lõpetamisel on korstnapühkija kohustatud andma hoone omanikule hinnangu kütteseadme korrasoleku ja kasutamise kohta. Selleks on ta kohustatud koostama küttesüsteemide puhastamise akti, mis on välja toodud käesoleva töö lisa nr 1. Tulenevalt küttesüsteemi puhastamise nõuete määruse paragrahv 6 lõigetest 1 ja 2 seatakse teostatud tööde lõpetamisel küttesüsteem toimimisvalmis seisundisse ja teostatud tööde ning küttesüsteemi tehnilise seisukorra ja ohutuse kohta täidab korstnapühkija sama määruse lisa 1 toodud korstnapühkimise akti kahes eksemplaris, millest üks jääb korstnapühkijale ja teine töö tellijale.²⁸ Küttesüsteemi puhastamisel ning neile hinnangu andmisel avastatud tuleohutusnõude rikkumise ja tuleohtu kohta koostab korstnapühkija küttesüsteemi puhastamise määruse lisa 2 toodud ettepaneku, milles tuuakse välja puhastamise käigus avastatud tuleohutusnõude rikkumine ja tuleohtu kirjeldus ning võimalikud meetmed nende kõrvaldamiseks. Ettepanek koostatakse kolmes eksemplaris, millest üks esitatakse ehitise valdajale, teine asukohajärgsele päästkeskusele ja

²⁶ Küttesüsteemi puhastamise nõuded, vastu võetud Siseministri määrus 30.08.2010, jõustunud 04.09.2010 – RT I 2010, 61, 446, § 2 lg 2

²⁷ *Ibid.*, § 5 lg 1.

²⁸ *Ibid.*, § 6 lg 1 ja lg 2.

kolmas jääb korstnapühkijale. Ettepanek esitatakse hiljemalt kümne päeva jooksul pärast töö lõpetamist.²⁹

Päästeamet menetleb laekunud ettepanekuid ja otsustab, millised meetmed on olukorra likvideerimiseks vajalikud rakendada. Korstnapühkija koostab ettepaneku ka siis, kui näiteks korteriühistu poolt tellitud korstnapühkijat ei lubata korterisse seda läbivat või seal asuvat kütteseadet kontrollima ja neile hinnangut andma.

1.2 Korstnapühkijate ülesannetest ENSV-s

Järgnevas peatükis annab autor ülevaate korstnapühkija ülesannetest ajavahemikul 1940-1991.a, selles ajavahemikus ilmunud kirjanduse põhjal. Sellel ajaperioodil kasutati korstnapühkimiseks traditsioonilisi meetodeid, mis on välja toodud korstnapühkimistööde juhendis. Käesolevas töös käsitletud korstnapühkimistööde juhendi ENSV ajal toob autor välja töö lisas nr 3.

1940.a. alustas Tallinna Tuletõrje Ühingus tööd korstnapühkijate tsehh. Saksa okupatsiooni ajal see likvideeriti, alustas aga taas tegevust 1946a. algul, et kahandada kütteseadmetest tingitud hoonete põlengu arvu. Tööle võeti 31 korstnapühkijat koos abitöölistega. 1947a. abitöölised vabastati ja tööle jäid ainult korstnapühkijad. 1951a. ENSV Ministrite Nõukogu otsesel kaasabil eraldati ühinguale koosseisud. Ühingu korstnapühkijate tsehhis hakkas tööle kolm meistrit, peale selle moodustati tehniline komisjon, kes asus välja töötama korstende ja kütteseadmete uusi normatiive ja hindteid, jaotas korstnapühkijate vahel tööpiirkonnad ja astus samme tööks vajalike vahendite valmistamisel.³⁰

Korstnapühkija tööülesanded olid järgmised³¹:

- kõrvaldada lõõrist tahm ja tuhk, varisenud mördipuru, lahtised kivitükid ja muud juhuslikult sinna sattunud esemed;
- põletada lõõridest välja pigitahm;
- teavitada hoonete valdajaid korstnate ja kütteseadmete puudustest ja vigadest; seda tehakse kirjalikult allkirja vastu;

²⁹ Küttesüsteemi puhastamise nõuded, vastu võetud Siseministri määrus 30.08.2010, jõustunud 04.09.2010 – RT I 2010, 61, 446, § 6 lg 3.

³⁰ Elmann, E., *et al, Võitluses leekidega* (Eesti Raamat, 1975), lk, 41-42.

³¹ Veski, A., Vaik, A., *Pottsepa ja korstnapühkimise tööd* (Eesti Riiklik Kirjastus, 1964), lk 131.

- teha avarii korral, kui ei ole aega kutsuda kohale pottseppa, lihtsamaid potsepatöid: raiuda tahmapuhastus avasid ja sulgeda neid telliste, tahmaklappide või tepslitega jne;
- vormistada koos tööandja esindajaga töö üleandmise ja vastuvõtmise akt ning esitada see oma ettevõtte administratsioonile kontrollimiseks ning töötasu arvestamiseks; individuaalmajades sisse kasseerida töötasu ja anda vastu ettevõtte kviitung; kogutud sularaha maksta ettevõtte kassasse;
- kontrollida enne hoonest lahkumist kõigi kütteseadmete tõmmet (pliidil kõigi olemasolevate siibrite kaudu);
- osa võtta konsultandina mitmesuguste komisjonide tööst uute hoonete või tööstuslike kütteseadmete eksploatatsiooni andmisel, remondivajaduse määramise, avariide ja ummistuste uurimisel jne.

Korstnapühkijate tööriistad olid ENSV ajal kaheksa: alati kaasaskantavad tööriistad ja erakorralised, töö ning abiriistad.³²

Alati kaasaskantavad tööriistad koosnesid kuuest esemest: korstnaluud, trossluud, kaks tahmakulpi, käsihari ja taskulamp.³³ Erakorralised töövahendid on keskkütte ja tehase korstnaluud, suitsulõõts lõõride uuringuks ning kindlaks tegemiseks, kaitsevöö ühes karabiin haagi ja nõõriga, mida kasutatakse eriolukordades, suurem haamer, pottsepa haamer, mitmesuuruses meislid, ämber savimördiga pottsepatöödeks, kaitseprillid tahma põletamiseks, läbironitavate korstende puhastamiseks erinevad käsiluuad.³⁴

1.2.1 Korstnapühkija väljaõpe ENSV-s

Korstnapühkijate väljaõpe ENSV-s aastatel 1940-1991 toimus peamiselt meistrilt sellile õppena. Korstnapühkijana töötada soovijad asusid tööle meistri alluvuses. Tuleohutuse alased teadmised said tulevased korstnapühkijad Eesti Vabariikliku Vabatahtliku Tuletõrje Ühingu korraldatud kursustel.³⁵ Tulenevalt töö teemast keskendub töö autor antud peatükis korstnapühkimistööde alasele väljaõppele.

Tuletõrjevalitsuse ülema käskkirjaga 18. oktoober 1954a. moodustati kvalifikatsiooni komisjonid korstnapühkijatele I ja II kategooria andmiseks. Käskkirjas kohustati kõiki

³² Veski, A., Vaik, A., *Pottsepa ja korstnapühkimise tööd* (Eesti Riiklik Kirjastus, 1964), lk 133.

³³ *Ibid*, lk, 133.

³⁴ *Ibid*, lk, 136.

³⁵ *Ibid*, lk, 134.

ühinguid, kelle juures tegutsevad korstnapühkijad, organiseerima nende väljaõpet ja määrama kindlaks nende kvalifikatsioon.³⁶

Meistri ülesandeks oli lisaks väga heale töö valdamisele juhtida ka brigaadi ning juhendada algajaid. Juhendamisel tuli alustada lihtsamate töövõtete demonstreerimisest ning lasta siis õpilasel neid korrata, liikudes järjest raskematele töödele. Kui õpilane oli omandanud lihtsamad töövõtted, võis talle anda iseseisva tööülesande (näiteks ühe kütteseadme puhastamine). Kogu õppeperioodil oli meistri kohustus õpilast jälgida ning töövõtteid parandada³⁷. Kui õpilane oli omandanud teataval määral iseseisvust ja enesekindlust, siis võis ta üle minna uurimisele – võis anda õpilasele ülesande (näiteks pliidi, soemüüri, ahju jne. puhastamine), mis nõudis n.-ö. “nuputamist” ja jälgida, kuidas ta seda lahendab. Ülesande täitmisele järgnes kriitiline arutelu. Nii tuli teha järk- järgult keerukamaid töid. Lubamatu oli selline praktika, et õpilasel lastakse pikemat aega teha ainult ühetaolist tööd, näiteks pühkida korstnaid ja puhastada korstnajakku.³⁸

ENSV-s olid kehtestatud nõuded korstnapühkijate teadmistele ja oskustele (s.o. Kvalifikatsiooniteatmik) I ja II liigi korstnapühkija ning meistri kohta. Nende järgi tuli korstnapühkijal eksamid anda järgmistes õppeainetes: 1) korstnate ja kütteseadmete ehituskonstruktsioonid, 2) korstnapühkimistöö praktika (suulised küsimused ja proovitöö), 3) gaasifitseerimine, 4) ohutustehnika eeskirjad, 5) korstnapühkimistöö organiseerimine, normeerimine ja tariifide rakendamine, 6) tuletõrjeprofülaktika korstnapühkijale, 7) NSV Liidu konstitutsioon ja Eesti Vabariikliku Vabatahtliku Tuletõrje Ühingu põhikiri, 8) tööseadusandlus.³⁹

1.2.2 Korstnapühkija eksam ENSV-s

Eesti Vabariiklik Vabatahtlik Tuletõrje Ühing (edaspidi VTÜ) korraldas 1-2 korda aastas Tallinna VTÜ juures vabariiklikud korstnapühkijate kvalifikatsiooni tõstmise kursused. Nende lõpul tuli kokku vabariiklik kvalifikatsioonikomisjon, et osavõtjaid eksamineerida ja välja anda kutsetunnistusi.⁴⁰

³⁶ Elmann, E., *et al. Võitluses leekidega* (Eesti Raamat, 1975), lk, 42.

³⁷ Veski, A., Vaik, A., *Pottsepa ja korstnapühkimise tööd* (Eesti Riiklik Kirjastus, 1964), lk 166.

³⁸ *Ibid*, lk, 166.

³⁹ *Ibid*, lk, 166.

⁴⁰ *Ibid*, lk, 167.

Kui korstnapühkija kvalifikatsioonieksamid suulistes ainetes sooritas, kuid proovitöö ebaõnnestus, siis tuli tal pärast täiendavat õppeaega uuesti eksamitele tulla. Proovitöö, mis näitas mehe praktilist töösust ja selle teoreetilisi aluseid, oli määrava tähtsusega.⁴¹

II liigi taotlejaile oli proovitöö järgmine⁴²:

1. Puhastada tahmast väikeelamu kõik korstnad ja kütteseadmed (köögipliit soemüüriga, ahi, millel on puhastusavad, vastavad lõõrid, pesukatel jms.) Selgitada kütteseadmete lõõridekäik ja rikked, mis takistavad normaalset tõmmet. Vormistada töö üleandmise akt või kviitung individuaalmajas.
2. Puhastada mitmekorruselise elamu korsten ja sellega külgnevad kütteseadmed (soemüüriga köögipliidid, puhastusavadega ahjud, vastavad rõhtlõõrid jms.). Selgitada kütteseadme lõõride käik ja näidata, kus võivad tekkida vead ja rikked, mis takistavad normaalset tõmmet. Vormistada töö üleandmise akt.

I liigi taotlejaile oli proovitöö järgmine⁴³:

1. Põletada tahm elamu tugevasti pigitanud korstnas, rõhtlõõris ja soemüüris (või ahjus). Juhtida liigilt ja staažilt nooremat korstnapühkijat, kes on abiliseks tahma põletamisel. Selgitada kütteseadme lõõride käik ja näidata kohad, kus lõõrid võivad kinni põleda. Põhjendada miks kõne all olevad lõõrid on pigitunud. Vormistada töö üleandmise akt.
2. Põletada tahm liha- või kalasuitsutuse ahjust, suitsukanalitest ja korstnast. Juhtida liigilt ja staažilt nooremat korstnapühkijat, kes on abiliseks tahma põletamisel. Selgitada kütteseadmete lõõride käik ja näidata kohad, kus lõõrid võivad kinni põleda. Selgitada suitsukambris ja kütteseadmetes toimunud põlemisprotsessi ja sellega kaasnevaid nähtusi. Vormistada töö üleandmise akt.

Meistriliigi taotlejaile oli proovitöö järgmine⁴⁴.

1. Likvideerida ummistus rõht- või püstlõõridega vanatüübilises ahjus, millel puhastusavad puuduvad, raiudes ahju seina minimaalse vajaliku arvu puhastusavasid. Sulgeda avad tahmauste, tepslite või kividega. Selgitada ahju lõõride käik ja ummistuse (tõmbe puudumise) põhjus. Vormistada töö ülesandmise akt.
2. Puhastada tahmast läbironitav tehasekorsten ühes põranda- või maaaluste suitsukanalitega. Juhtida selle töö juures vähemalt 3-liikmelist brigaadi, olles

⁴¹ Veski, A., Vaik, A., *Pottsepa ja korstnapühkimise tööd* (Eesti Riiklik Kirjastus, 1964), lk 167.

⁴² *Ibid*, lk, 167.

⁴³ *Ibid*, lk, 167.

⁴⁴ *Ibid*, lk, 168.

eestööliseks raskemates tööloikudes. Selgitada vastava kütteseadme ehitus. Normeerida tehtud töö ja vormistada üleandmise akt.

1.3 Korstnapühkija väljaõpe Eestis 21. sajandil

Iseseisvusaja alguses 1990-ndatel toimus korstnapühkijate väljaõpe endiselt valdavalt vabatahtelise tuletõrjeühingute initsiatiivil, peamiselt meistrilt-sellile väljaõppe käigus. Väljaõppe tase ja õpiaeg võis olla igal individuaalsel juhul erinev⁴⁵. Ülevaade antud perioodil toimunud väljaõppest hetkel puudub ning selle koostamine väljub antud töö mahust.

Esimesed korstnapühkija koolitused uue õppekava alusel toimusid 2002. aastal Rakvere Ametikoolis. Käesoleval sajandil on korstnapühkijate väljaõpet korraldanud peamiselt kutsekoolid, kusjuures iga kool oma õppekava alusel.⁴⁶

Korstnapühkijate koolitaja väitel tuginevad koolitajad just kütteseadmete puhastamise teemal enamjaolt ENSV ajal koostatud ja välja antud materjalidele.⁴⁷ Mõned teemad on võetud Soomest ja muidugi jagavad koolitajad ka enda töökogemuste kaudu kogutud teadmisi ja oskusi.

2010. aastal toimus Leonardo da Vinci programmi raames Eesti korstnapühkijate koolitajate, Eesti Korstnapühkijate Koja kui erialaliidu ning koolituse korraldajate ja kutsekomisjoni esindajate õpiränne Soome. Õpirände tulemusena parendati Eesti korstnapühkijate koolituse aluseks olevaid õppekavasid õpirändes osalenud koolides. Peamiseks uuenduseks oli individuaalsel juhendamisel praktika lisamine. Juhendamisel toimuva praktika läbiviimine on oluline, sest korstnapühkimise tehnoloogia ja meetodid kinnistuvad õppijatel kõige paremini praktika käigus⁴⁸.

⁴⁵ Baškurov, T „Kütteseadmete kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus“, lõputöö, Sisekaitseakadeemia Päästekolledž (2012), lk 49-55.

⁴⁶ *Ibid*, lk, 51.

⁴⁷ *Ibid*, lk, 53.

⁴⁸ Tartu Kutseharidus keskus, „Uued kutseoskused korstnapühkijatele uute töökohtade jaoks“ (2010), <www.khk.ee/kostoo/loppenud-projektid/leonardo-da-vinci-opirandeprojektid> (18.03.2012).

1.4 Korstnapühkija kutseomistamine Eestis

Kvaliteetne korstnapühkimise teenus tagab tuleõnnetuste ennetamise. Teenuse kvaliteedi tagamiseks on õigusaktidega kehtestatud nõuded teenuse osutajale. Korstnapühkimise teenust võib osutada vaid korstnapühkija kutsetunnistust omav isik, vastavat nõuet on käsitletud käesoleva töö punktis 1.1.

Kutse andmise protsessi eesmärk on hinnata iga taotlejat vastavalt kehtivale kutsestandardile, hinnata tema pädevust vastavalt kutsestandardis kirjeldatud kompetentsidele ning seeläbi kindlustada, et isik on pädev antud teenust pakkuma. Kutse andmine toimub vastavalt kehtivale Kutseadusele ja valdkonda reguleerivale kutsestandardile. Kutse andja leidmiseks kuulutab SA Kutsekoda välja konkursi ning konkursi tulemusena kinnitab kutse andja volitused valdkonna Kutsenõukogu. Korstnapühkija kutse kuulub äriteeninduse ja muu äritegevuse Kutsenõukogu alla, kus ta klassifitseeritakse kutsestandardi kohaselt oskus- ja käsitöölise rühma.⁴⁹

Kutseeksami toimumise ajad määrab kindlaks kutsekomisjon. Eksami toimumise aja, koa ja omistatavate kutsekvalifikatsioonide nimetused avalikustab kutset andev organ oma kodulehel ning teavitab eksamikomisjoni. Eksamile lubatakse kutsekvalifikatsiooni taotleja vastavalt kutse andmise korrale. Eksamile lubamisest teavitatakse taotlejat enne eksamit. Eksamile lubatud, kuid mõjuval põhjusel eksamile mitteilmunud taotlejal on õigus sooritada eksam komisjoniga kokkulepitud kuupäeval 30 päeva jooksul põhjuse äralangemise päevast arvates. Kutseksamile lubatu registreerib end kutseksamile ilmudes, esitades kehtiva isikut tõendava dokumendi. Kutseksam toimub eesti keeles. Korstnapühkija I taseme kutseksam koosneb kirjalikust testist ja proovitööst. Korstnapühkija II- ja III taseme kutseksamid koosnevad kirjalikust testist, proovitööst ja vestlusest. Proovitöö võib asendada praktika juhendaja hinnanguga juhul, kui praktika juhendajaks on Korstnapühkija III kutsetaset omav korstnapühkija. Kirjalik test ja proovitöö võivad toimuda erinevatel päevadel. Vestlus toimub proovitööga samal päeval. Eksami kõikide osade toimumisajad ja -kohad teavitatakse taotlejale vähemalt 15 kalendripäeva enne nende toimumist. Eksamikomisjoni liikmed kohustuvad hoidma eksamiküsimused ja näidisvastused, proovitööde ülesanded ja vestlusteemad saladuses. Eksamikomisjoni liikmetel on õigus kõrvaldada eksamilt osaleja, kes häirib eksami läbiviimist või kasutab lubamatuid abivahendeid. Eksamitulemused

⁴⁹ Kutseadus, 22.05.2008, jõustunud 01.01.2012 – RT I 21, 03, 2011, 22 ... RT I 2008, 24, 156, § 15 – 21.

teatakse eksamil osalenutele hiljemalt 14 kalendripäeva jooksul pärast kutseksami sooritamist⁵⁰.

1.5 Korstnapühkimise meetodid

Tänapäeval kasutatakse Eestis kahte liiki kütteseadmete puhastamise meetodeid, traditsioonilisi ja kaasaegseid. Traditsioonilised meetodid on säilinud juba korstnapühkimistöo algusaastatest, ning need on autor välja toonud ka töö osas 1.2 kus käsitleb 1964a. pottsepa- ja korstnapühkimistöo kirjandust.

Kaasaegseteks meetoditeks on viimastel aastatel meie turule tulnud uute seadmete abil teostatavad korstnapühkimistööd. Samas kasutatakse meie naaberriigis Soomes juba pikemat aega kaasaegsete seadmetega korstnapühkimise meetodeid, mille abil teostatakse erinevaid korstnapühkimise töid. Järgnevalt tutvustab töö autor erinevaid kaasaegseid kütteseadmete puhastamise seadmeid ning nende abil teostatavaid töid, mida peamiselt kasutavad Soome korstnapühkijad, kuid millest mõningaid kasutavad ka Eesti korstnapühkijad.⁵¹

Alarõhutekiti – Kasutatakse põhiliselt suitsulõõri harjamise ajal ning madalrõhkkonna korral kogu küttesüsteemi puhastamisel. Masin pannakse korstna peale suitsulõõri puhastamise ajal. Masin töötab akutoitel, tekitab lõõris alarõhu, mis vähendab korterisse tahma sattumise ohtu. Alarõhutekitit kasutatakse ka juhul, kui korstna peal on kohtkindel kübar ja korstent tuleb puhastada alt üles.⁵²

Katelde puhastus komplekt – komplekti kuuluvad sujuvalt reguleeritav puurmasin, padrundi kaitse, eri mõõdus laagritega võllid, luualiitmik ja veokohver. Antud seadme abil puhastatakse keskkütte katla tulega kokku puutuvaid pindu ning katelt ühendavaid ühendus ja viimalõõre ning harjatakse ka ümartruupe. Katelde puhastus komplekti nimetavad Soomlased ka korstnapühkimismasinaks.⁵³

Lõõrikaamera – kasutatakse kütteseadmete inspeksiooniks. Spetsiaalne kaamera on vajalik kütteseadmete tehnoseisundi kontrollimiseks. Lõõrikaameraga pääseb kontrollima tuleohutust

⁵⁰ Korstnapühkija I, II ja III kutseksami juhend ja hindamise alused (<http://www.tuletorjeliit.ee/?page=16>)

⁵¹ Baškurov, T „Kütteseadmete kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus“, lõputöö, Sisekaitseakadeemia Päästekollež (2012), lk, 26.

⁵² Virranta, P., *Nuohoojan käsikirja* (Otavan Kirjapaino Oy, 2009), lk, 54.

⁵³ Virranta, P., *Nuohoojan käsikirja* (Otavan Kirjapaino Oy, 2009), lk, 54.

mõjutavaid asjaolusid ka raskesti ligipääsetavates kohtades. Kaamerat kasutatakse ka lõõrides olevate ummistuste väljaselgitamiseks.⁵⁴ Lõõrikaameraid on järjest rohkem kasutusele võtnud ka Eesti korstnapühkijad. Kaamera lihtsustab korstnapühkijate tööd ning võimaldab anda tervikliku pildi kütteseadmete lõõripindade seisukorrast.

Tuhaimur – on tahma imemiseks kavandatud ja ehitatud spetsiaalne imur, milles on kütteseadmete puhastamiseks sobiv filter. Varustuse hulka kuuluvad ka mitmesuguste pikkustega voolikud ja erineva kujuga otsikud. Imureid on saadaval mitmes suuruses ja erineva võimsusega. Võetakse kasutusele nõe ja tahma imemiseks lõõridest ja kütteseadmetest. Tuhaimureid on kasutusele võtnud ka päris suur osa Eesti korstnapühkijatest⁵⁵. Antud seadmega on võimalik puhastada väga tõhusalt kohtadest, kus traditsiooniliste vahenditega on väga keeruline ja aeganõudev ligi pääseda. Veel lisab ta korstnapühkijate töösse kiirust ja võimaldab puhastada elamut määrimata. Tema miinusteks on elektrienergia tarbimine ning kasutamisel tekkiv müra. Samuti ei ole võimalik tuhaimuriga puhastada lõõriseinu sinna kogunenud tahmast. Tuhaimur imeb kütteseadmest välja ainult lõõri põhjadesse kogunenud lahtise tahma.⁵⁶

Mõõtevahendid – Küttekatlaid kontrollitakse ja mõõdetakse muuhulgas suitsugaasianalüsaatoriga ning tahmapumbaga, mille abil võetakse suitsugaasist tahmapilt. Saadud teavet kasutatakse kütteseadme kasuteguri arvutamisel. Pinnatermomeetriga mõõdetakse kütteseadme pinnatemperatuure tarindi eri osadel kontrollimise käigus ning tahmapõletamisel.⁵⁷

Plastikust (sünteesilistest kiududest) harjad ja vaierid - Kasutatakse peamiselt metallist moodulkorstende suitsutorude puhastamiseks. Antud süsteem on väga tõhus kasutamiseks alt üles meetodil puhastamisel. Vaiereid komplekteeritult erinevate otsikutega on võimalik kasutada ka ummistuste likvideerimisel korstna suitsulõõridest⁵⁸.

Kettpuhasti – Kettpuhastit kasutatakse peamiselt korstna ettevalmistamiseks suitsulõõri renoveerimisel. Veel saab kettpuhasti abil puhastada põlenud pigi suitsulõõridest.⁵⁹

⁵⁴ Virranta, P., *Nuohoojan käsikirja* (Otavan Kirjapaino Oy, 2009), lk, 56-57.

⁵⁵ Baškurov, T „Kütteseadmete kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus“, lõputöö, Sisekaitseakadeemia Päästekollež (2012), lk 25.

⁵⁶ Virranta, P., *Nuohoojan käsikirja* (Otavan Kirjapaino Oy, 2009), lk, 56.

⁵⁷ *Ibid*, lk, 58.

⁵⁸ *Ibid*, lk, 55.

⁵⁹ Sekk, A., „Korstnapühkija tunneb meie korstnaid“, Schiedel korstna renoveerimise erileht, Kevad-suvi, 2009, lk 3.

2 UURING KÜTTESEADMETE PUHAŠTAMISE KAASAEGSETE MEETODITE ÕPETAMISE VAJADUSEST

Aastast 2008 on Eestis korstnapühkija kutse omistatud kokku 197 korstnapühkijale. Igaüks neist vastab kutsestandardis kehtestatud nõuetele, on läbinud vastava koolituse ja sooritanud kutseeksami. Koolitus ja eksamid peavad ajaga kaasas käima ning arenema sellele vastavalt. See eeldab korstnapühkimise pidevat arendamist ning uute turule tulnud seadmetega kursis olemist. Viimastel aastatel on ka Eesti turule saabunud nii mitmedki kaasaegsed kütteseadmete puhastamise seadmed ja vahendid, mida kutselised korstnapühkijad on hakanud oma igapäevatöös kasutama. Selleks, et tagada kütteseadmete puhastamise kvaliteet, peab korstnapühkija olema kindel korstnapühkimistöödel kasutatavate meetodite õiges käsitsemises. See eeldab aga omakorda, et ka korstnapühkijate väljaõppes õpetatakse uute kütteseadmete puhastamise seadmete ja vahendite tundmist ning nende õiget kasutusviisi.

Uurimuse eesmärk on teada saada, kas ja kui suures mahus korstnapühkijate väljaõppes õpetatakse kaasaegsete meetodite kasutamist ning kas üldse on olemas vajadus nende õpetamise järele. Uurimisülesanded on autor toonud käesoleva töö sissejuhatuses.

Uurimismeetoditena kasutas autor ankeetküsitlust ning intervjuud. Uuringu ettevalmistamine ja teostamine koosnes järgmistest etappidest:

- Ankeet-ja intervjuuküsimustiku koostamine
- Ankeet-ja intervjuuküsimustiku kooskõlastamine juhendajaga
- Ankeetküsitluses osalejatega telefoni teel kontakti võtmine
- Ankeetide jagamine e-maili teel
- Intervjuude tegemine
- Ankeetküsitluse ja intervjuude vastuste analüüsimine
- Tulemuste väljatoomine
- Järelduste ja ettepanekute tegemine

Ankeetküsitlus teostati ajavahemikus 1. märtsist kuni 15. märtsini 2012 aastal I kutsetaset omavate korstnapühkijate seas.

Teise uurimismeetodina kasutas autor intervjuud korstnapühkijate eksamite vastuvõtjate Koit Koppeli ja Leo Kalmega, mis teostati vastavalt 20.03.2012 ja 23.03.2012.

2.1 Ankeetküsitlus I kutsetaseme korstnapühkijate seas ja tulemused

Andmekogumiseks kasutas autor kvantitatiivse uurimismeetodina ankeetküsitlust. Andmeid koguti võrguküsitluse vormina.⁶⁰ Küsimused on koostatud avatud ja valikvastustel põhineva küsimustüübi variandil.⁶¹ Kokku on 23 küsimust, mis on jaotatud nelja ossa. Küsimused on autor jaganud nelja ossa järgnevalt: tutvustav osa, korstnapühkijate igapäevatööd käsitlev osa, traditsiooniliste ja kaasaegsete meetodite võrdlus ning korstnapühkijate väljaõpet puudutav osa. Igas alapeatükis tuuakse välja tulemused, mida analüüsitakse ja ankeetküsitluse järeldused esitab autor diplomitöö kolmandas peatükis. Ankeetküsitluse tulemuste paremaks kajastamiseks kasutab autor töös jooniseid ja tabeleid. Uurimustöö raames olid autorile kasutada andmed, mis olid avalikustatud. Autor otsustas küsitluse läbi viia I kutsetasemega korstnapühkijate seas, kuna nemad on valdavalt koolituse hiljaaegu läbinud. Samuti ei mõjuta oluliselt nende varasemad töökogemused hinnangu andmist koolituse sisule, seetõttu annab küsitlus I taseme korstnapühkijate seas kõige objektiivsema tulemuse. Valimi leidmiseks kasutas autor Kutseregistri kodulehel kättesaadavaid andmeid I taseme korstnapühkijate kohta. Kutsekoja kodulehelt selgus, et seisuga 02.02.2012 omab korstnapühkija I kutsetaset kokku 133 korstnapühkijat. Lisaks selgus aga, et kaks korstnapühkijat 133-st olid omandanud juba teise kutsetaseme. Seega jäi esimest taset omavate korstnapühkijate koguarvuks 131. Kutseregistri andmebaasis ei leidnud aga autor korstnapühkijate kontakte, mistõttu pöördus abipalvega kutse andja Eesti Tuletõrjeliidu poole. Tuletõrjeliit aga, viidates andmekaitse seadusele, keeldus korstnapühkijate kontakte avaldamast. Seega kasutas autor avalikustatud andmeid, seda nii internetist kui ka avalikest andmebaasidest. Kokku sai autor 61 I kutsetaset omava korstnapühkija kontaktid. Uurimustöö käigus selgus, et teatud arv korstnapühkijaid on küll läbinud koolituse ning omandanud I kutsetaseme, kuid ei tegele ega pole ka kunagi tegelema korstnapühkimisega.

Autor saatis välja e-posti teel 61 (100%) ankeeti, millest täidetud kujul sai vastustena tagasi 36 (59%). Seega on valim 61 korstnapühkijat, kellest vastas 36 korstnapühkijat ehk üle poole. Autori hinnangul on vastajate arv piisav.

⁶⁰ Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavara, P *Uuri ja kirjuta* (Medicina. Originaal on publitseeritud Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki 2004) lk 183

⁶¹ *Ibid*, lk, 185.-187.

2.1.1 Tööstaaž, kutseksami sooritamise aasta, tegutsemine korstnapühkijana, tööpiirkond

Ankeedi esimese osa küsimuste (nr. 1 kuni nr. 5) eesmärgiks oli välja selgitada vastajate tööstaaž, mis aastal nad sooritasid korstnapühkija kutseksami, tegutsemise korstnapühkijana majandustegevuses ning millises Eesti regioonis vastaja korstnapühkimisteenust pakub. Küsimuse nr 5 võis vastamata jätta, kui vastaja omab küll kutset, kuid teenust ei osuta. Esimese küsimusega soovis töö autor teada saada, mitu aastat on vastaja töötanud korstnapühkijana. Saadud tulemused on töö autor kajastanud alljärgnevas tabelis (vt tabel1).

Tabel 1. Korstnapühkijana töötamise aeg aastates. (autori tabel).

Aastad	1	1,5	2	2,5	3	4	5	7	12	15	20	30
Vastajate arv	4	1	6	1	7	8	1	3	1	2	1	1
Vastajate arv %-des	11%	3%	16%	3%	19%	22%	3%	8%	3%	6%	3%	3%

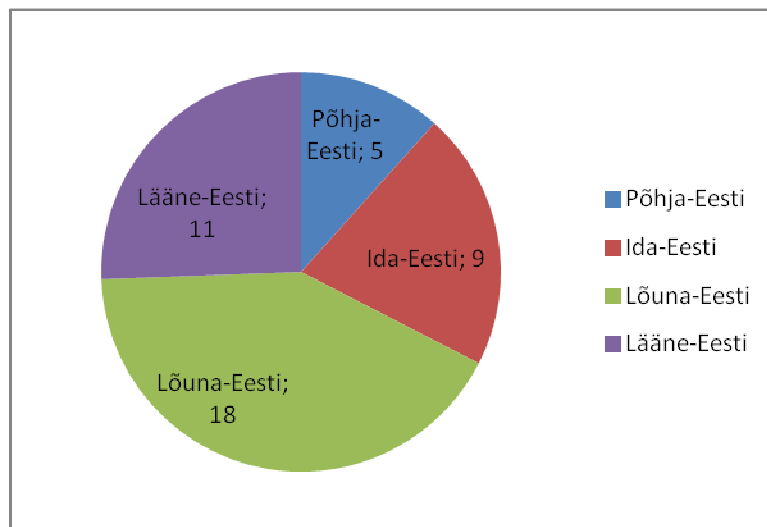
Teiseks soovis töö autor teada saada, mis aastal on vastajad läbinud korstnapühkijate koolituse. Vastustest selgus, et 14 vastajat on läbinud korstnapühkijate koolituse aastal 2008, 11 vastajat aastal 2009, 4 vastajat aastal 2010, 2 vastajat aastal 2005 ning 1 vastaja aastatel 1982, 1992, 2004, 2006 ning 2011.

Kolmandaks oli eesmärk teada saada, mis aastast alates omab vastaja korstnapühkija I kutsetaset. Antud vastustest selgus, et vastanutest (36 on 100%) omab korstnapühkija I kutsetaset alates aastast 2009 50% (18), aastast 2010 22% (8), aastast 2008 17% (6) ning aastast 2011 11% (4).

Neljandaks oli eesmärk teada saada, kas korstnapühkija I kutsetaset omav vastaja pakub ka hetkel korstnapühkimisteenust majandustegevusena või mitte. Küsitlusest selgus, et vastanutest 86% (31) pakub korstnapühkimisteenust majandustegevusena ning 14% (5) ei osuta korstnapühkimisteenust majandustegevusena.

Viiendaks soovis autor välja selgitada, mis piirkonnas vastajad korstnapühkimisteenust osutavad. Antud küsimus oli valikvastustega ning valida võis mitu varianti. Mitme variandi valimise võimalus antud küsimuse juures on oluline, kuna vastajad pakuvad korstnapühkimisteenust sageli mitmes regioonis korraga. Korstnapühkimisteenuse pakkumine

jagunes regiooniti järgnevalt: Lõuna-Eestis 18, Lääne-Eestis 11, Ida-Eestis 9 ning Põhja-Eestis 5 teenuse pakkujat.

Joonis 1. Korstnapühkimisteenuse pakkumise jagunemine regiooniti. (autori joonis).

2.1.2 Korstnapühkijate töömaht, töökoormus ja vastajapoolne hinnang oma pädevusele korstnapühkimistööde teostamisel

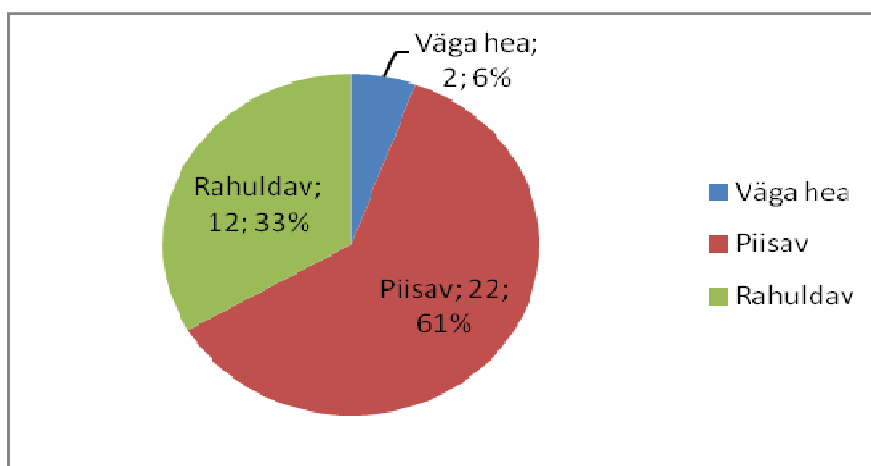
Ankeedi teise osa küsimuste (nr. 6 kuni nr. 11) põhjal selgitas autor välja vastajate tööaja, töömahu ning vastajapoolse hinnangu oma pädevuse kohta korstnapühkimistööde teostamisel. Küsimusega nr 6 soovis töö autor teada saada, kui suures mahus pakub vastaja korstnapühkimisteenust aastas. Tööde mahu mõõtmisel kasutatavaks ühikuks on pühitavate elamute arv aastas. Antud küsimuse juures oli vastajal võimalus valida ka variant, et ta ei paku korstnapühkimisteenust. Küsitlusest selgus, et vastanutest (36 on 100%) 45% (16) puhastab ja kontrollib aastas vähem kui saja elamu kütteseadmeid, 22% (8) 100-250 elamut aastas, 22% (8) 250-500 elamut aastas, 8% (3) üle 500 elamu ja vastanutest 2% ehk üks vastaja ei paku korstnapühkimisteenust.

Küsimuse, „Millistel aastaegadel on Teie korstnapühkimiskoormus kõige suurem“, tulemustest selgus, et korstnapühkijate töökoormus on kõige suurem sügisel 34 vastajat, seejärel kevadel 18 vastajat, 9 vastajat suvel ning kõige väiksem talvel ehk 2 vastajat. Arvestades asjaolu, et antud küsimus oli valikvastustega ning valida võis mitu varianti, siis on ka tulemus üle 100%. Mitme variandi valimise võimalus antud küsimuse juures on oluline, kuna vastanud pakuvad korstnapühkimisteenust sageli mitmel aastaajal.

Autor soovis teada saada, kas tuleohutusnõuete rikkumiste kohta on vastaja vormistanud korstnapühkija ettepaneku ning teavitanud avastatud rikkumistest ka kohalikku päästeasutust. Tulemustest selgus, et tuleohutusnõuete rikkumisest on korstnapühkijad päästeasutust teavitanud 11% (4) alati, 42% (15) mõnikord, 14% (5) mitte kunagi ja 33% (12) ei ole rikkumisi avastanud.

Kütteseadmeid puudutava nõu küsimises II või III taseme korstnapühkijalt jagunesid vastused järgnevalt: 41% (16) vastajatest ei ole nõu küsinud, samas 41% (16) on seda võimalust mõnikord kasutanud, 10% (4) kasutavad sagedasti vanemate kolleegide nõuandeid ja 8% (3) küsivad nõu mujalt, näiteks Päästeameti inseneritehnilisest büroost või tuleohutusbüroost.

Töö autor palus ankeedi teises osas vastajatel hinnata oma teadmisi erinevatest korstnapühkimise meetoditest. Oma teadmisi erinevatest korstnapühkimise meetoditest hindas 61% (22) vastajatest piisavaks, 33% (12) rahuldavaks, 6% (2) väga hea ja vastuse variante „nõrk“ ning „väga halb“ ei valinud keegi. Saadud tulemused on kajastatud alljärgneval joonisel nr 2.

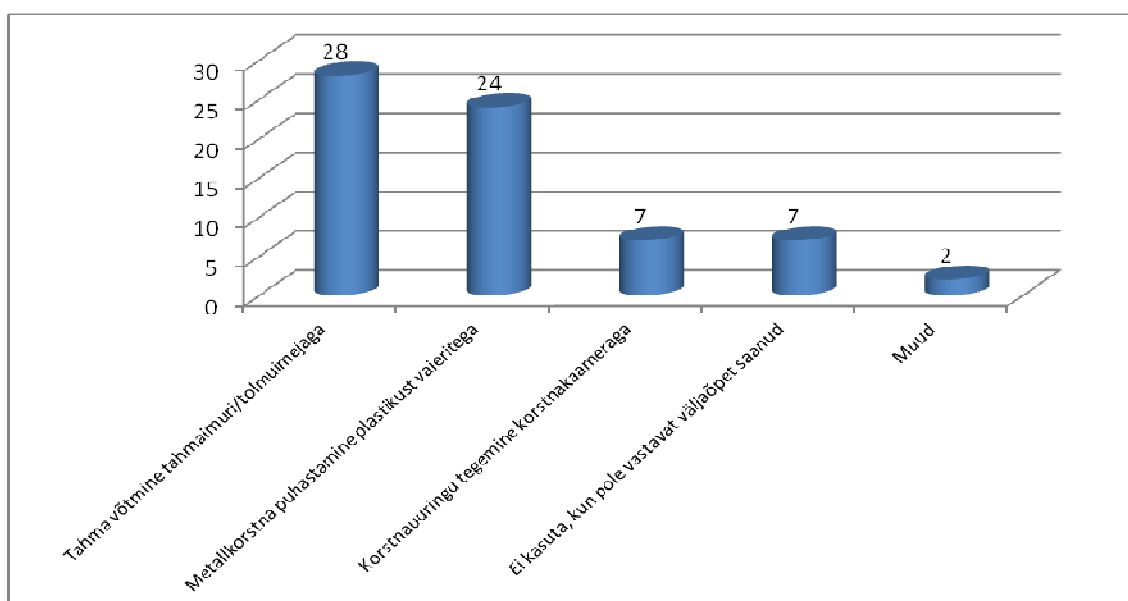
Joonis 2. Millisena hindad oma teadmisi erinevatest korstnapühkimise meetoditest? (autori joonis).

2.1.3 Korstnapühkimine, traditsioonilised ja kaasaegsed meetodid ning nende meetodite võrdlus

Ankeedi kolmanda osa küsimustega uuritakse missuguseid seadmeid kasutavad vastajad oma töös, mis on traditsiooniliste ning kaasaegsete meetodite positiivsed ja negatiivsed küljed, tuues välja traditsiooniliste ja kaasaegsete seadmete võrdluse vastaja poolt käsitletuna. Kokku oli kolmandas osas seitse küsimust.

Oluline oli teada saada, milliseid korstnapühkimise meetodeid vastaja kasutab oma töös, kas traditsioonilisi (korstnahari, truubilud, tahmakulp, peegel jne.), kaasaegseid (tahmaimur/tolmuimeja, vaierid, korstnakaamera jne.) või mõlemaid. Vastustest selgus, et traditsioonilisi meetodeid kasutab 28% (10) vastajatest, kaasaegseid meetodeid 17% (6) vastajatest ning mõlemaid variante koos samal ajal kasutab 55% (20) vastajatest.

Järgnevalt selgitas autor välja, milliseid kaasaegseid meetodeid kasutavad vastajad oma igapäevatöös. Tegemist oli valikvastustega küsimusega ning valida võis mitu varianti. Lisaks oli võimalus pakkuda omapoolseid meetodeid, mis polnud valikus antud. Tulemustest selgus, et kõige rohkem kasutatakse tahma võtmist tahmaimuri/tolmuimejaga 78% (28) vastajatest, järgnes metallkorstna puhastamine plastikust vaieritega 67% (24) vastajatest, korstnauuringu tegemine korstnakaameraga 19% (7) vastajatest. 19% (7) vastajatest ei kasuta kaasaegseid meetodeid, kuna pole vastavat väljaõpet saanud ning 6% (2) vastajatest on valinud variandi „muud“ ehk kasutavad veel erinevaid meetodeid, näiteks väikest kuni ühe meetri pikkuse tööulatuses kaamerat ahju/truubi uuringuks. Vastuste kokkuvõte on toodud joonisel nr 3.

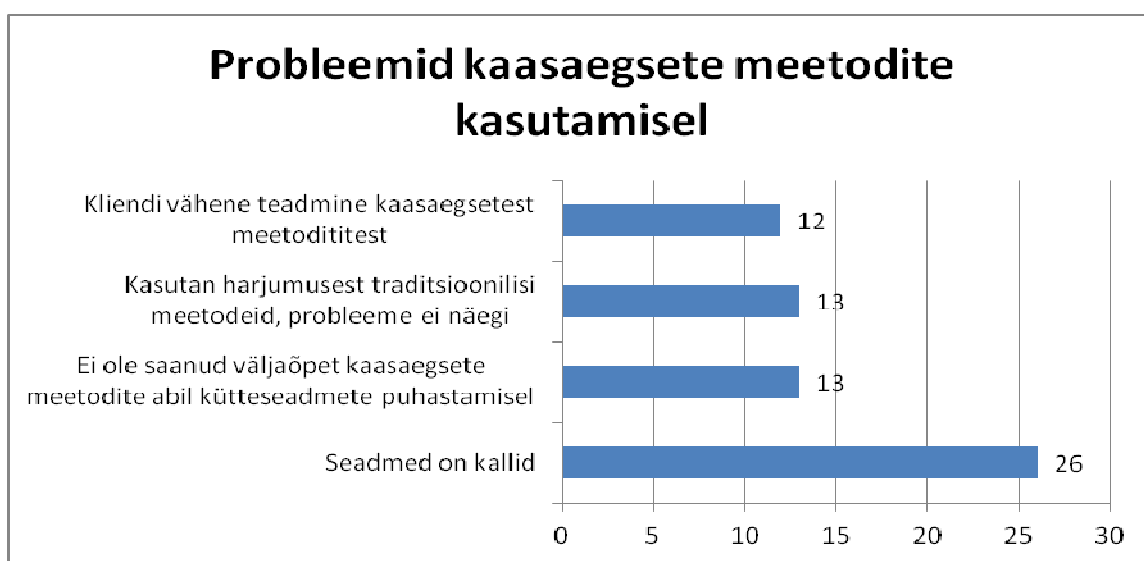

Joonis 3. Milliseid kaasaegseid meetodeid kasutad kütteseadmete puhastamisel? (autori joonis).

Olles teada saanud milliseid meetodeid vastajad kasutavad, palus töö autor vastajate poolset arvamust, kas nad on nende poolt valitud meetodiga rahul või sooviksid nad midagi muuta. Tegemist oli avatud küsimusega ning vastaja võis kirjutada omapoolse arvamuse. Vastustest selgus, et suurem osa vastajatest on rahul nende poolt valitud meetodiga. Samas sooviti ka, et

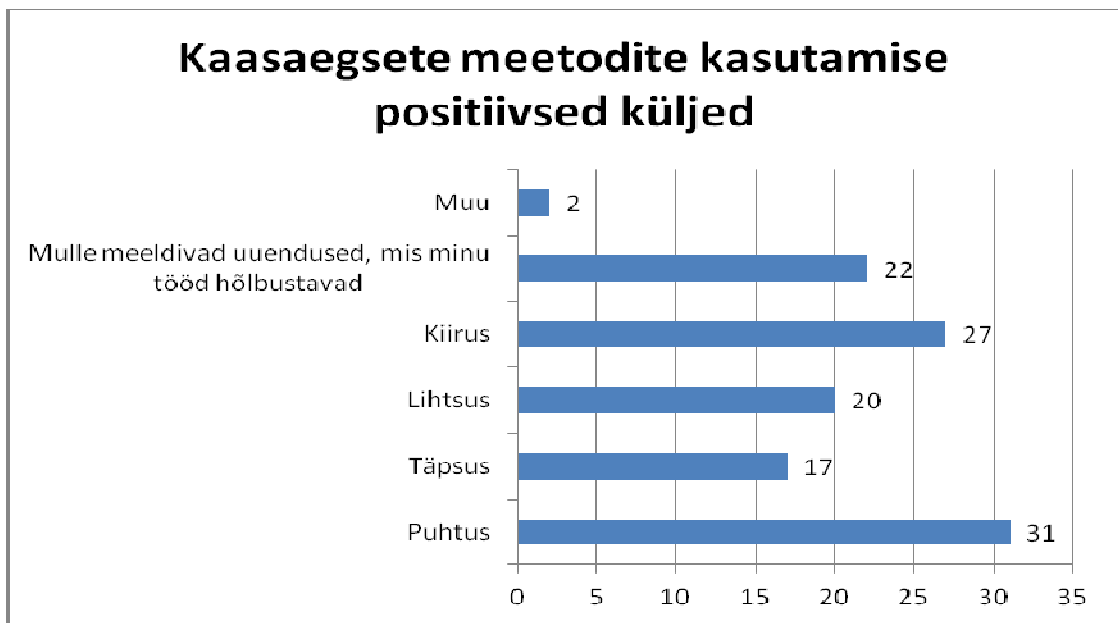
oleks rohkem koolitusi uute seadmete kasutamise kohta ning rahalisi vahendeid nende soetamiseks. Mõned vastajad plaanisid alles hakata kasutama kaasaegseid meetodeid.

Küsimustiku kolmandas osas uuris autor milliseid probleeme näevad vastajad kaasaegsete meetodite kasutamisel. Autori poolt olid välja toodud etteantud vastusevariandid, millest võis valida mitu varianti. Tulemustest selgus, et 72% (26) vastajatest peab seadmeid kalliks, 36% (13) ei ole saanud väljaõpet kaasaegsete meetodite abil kütteseadmete puhastamisel, 36% (13) kasutab harjumusest traditsioonilisi meetodeid, probleeme ei näegi ning 33% (12) pidas probleemiks klientide vähest teadlikkust kaasaegsetest meetoditest. Tulemused on välja toodud alljärgneval joonisel nr 4.

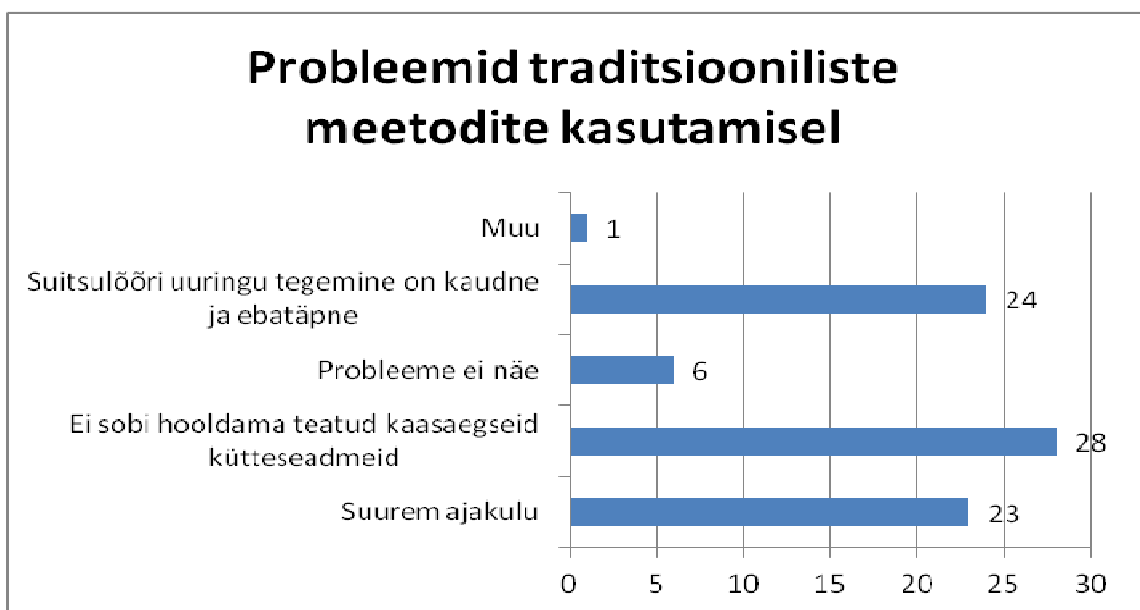
Joonis 4. Probleemid kaasaegsete meetodite kasutamisel (autori joonis).

Lisaks probleemidele kaasaegsete meetodite kasutamisel, soovis autor välja selgitada ka kaasaegsete meetodite positiivsed küljed. Tegemist oli valikvastustega küsimusega ning vastaja võis valida mitu varianti ning välja pakkuda ka omapoolse arvamuse. Tulemustest selgus, et kõige positiivsemaks küljeks 86% (31) peeti puhtust, 75% (27) kiirust, 61% (22) arvas, et talle meeldivad uuendused, mis tema tööd hõlbustavad, 56% (20) lihtsust, 47% (17) täpsust ning 6% (2) valis valikus „muud“. Tulemused on kajastatud alljärgneval joonisel nr 5.

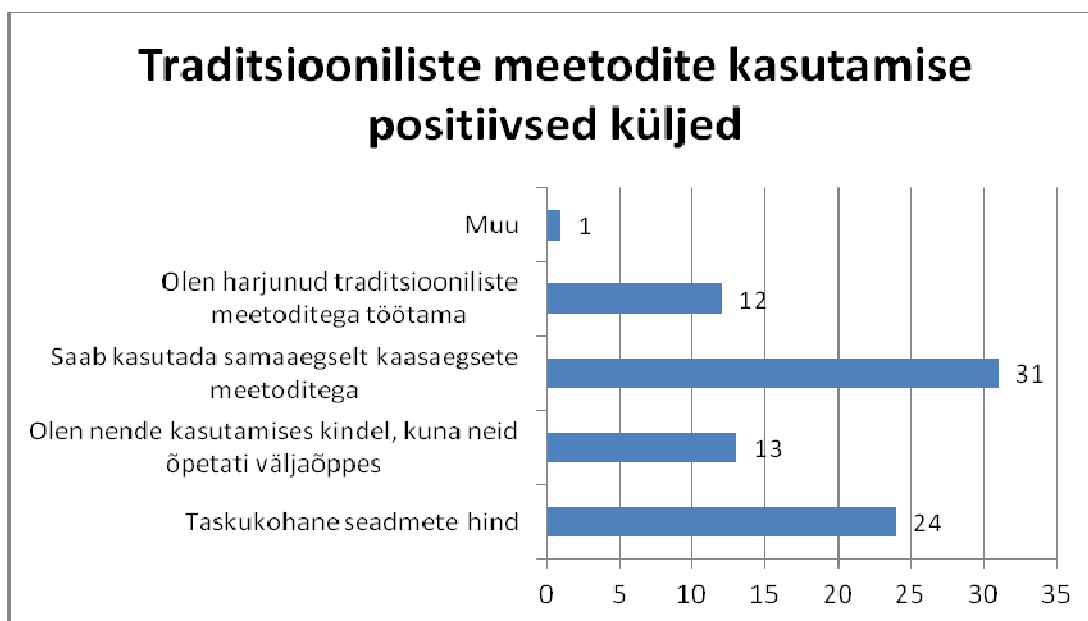
Joonis 5. Kaasaegsete meetodite kasutamise positiivsed küljed (autori joonis).

Autor soovis välja selgitada ka traditsiooniliste meetodite kasutamise probleeme. Tegemist oli valikvastustega küsimusega ning valida sai mitu varianti, lisaks tuua ka omapoolne variant. Vastuste põhjal selgus, et 78% (28) peab kõige suuremaks probleemiks traditsiooniliste meetodite kasutamisel asjaolu, et traditsioonilised meetodid ei sobi hooldama teatud kaasaegseid kütteseadmeid, 67% (24) asjaolu, et suitsulõõri uuringu tegemine on kaudne ja ebatäpne, 64% (23) suuremat ajakulu võrreldes kaasaegsete meetoditega. Vastajatest 17% (6) ei näe mingeid probleeme ning üks vastaja valis valiku „muu“, jättes omapoolse variandi ning põhjenduse märkimata. Tulemused on toodud ka alljärgneval joonisel nr 6.

Joonis 6. Probleemid traditsiooniliste meetodite kasutamisel. (autori joonis).

Küsimuse, milliseid positiivseid külgi vastaja näeb traditsiooniliste meetodite kasutamisel, vastustes selgus, et kõige positiivsemaks peetakse asjaolu, et traditsioonilisi meetodeid saab kasutada samaaegselt kaasaegsete meetoditega (86%). Positiivseks peeti ka seadmete taskukohast hinda (67%), seda, et vastaja on kindel nende kasutamises, kuna neid õpetati väljaõppes (36%) ning et vastaja on harjunud traditsiooniliste meetoditega töötama (33%). Tulemused on toodud alljärgneval joonisel nr 7.

Joonis 7. Traditsiooniliste meetodite kasutamise positiivsed küljed. (autori joonis).

Ankeedi kolmanda osa viimase küsimusega selgitas töö autor välja, kas vastajad eemaldavad pigi traditsiooniliste või kaasaegsete meetodite abil. Vastused jagunesid vastavalt: 55% (20) vastajatest pole üldse osalenud pigieemaldamisel, 28% (10) teevad seda kaasaegsete meetodite abil ning 17% (6) kasutavad pigi eemaldamiseks traditsioonilist meetodit ehk pigi eemaldamine põletamise teel.

2.1.4 Korstnapühkijate väljaõpe ning seal õpetatavad meetodid

Küsimustiku neljandas osas uuritakse kaasaegsete meetodite käsitlemist korstnapühkijate väljaõppes. Oluline oli teada saada, millisel määral käsitletakse kaasaegseid meetodeid korstnapühkijate väljaõppes ning kuidas vastajad ise hindavad, kas kaasaegseid puhastamise meetodeid õpetati korstnapühkijate väljaõppes piisavalt. Eraldi olid küsimused pigieemaldamise protsessi kohta. Küsimusi selles osas oli kokku neli.

Küsimustikuga palus autor vastajatel hinnata, millisel määral käsitleti korstnapühkijate väljaõppes lisaks traditsioonilistele ka kaasaegseid puhastamise meetodeid seadmete näol. Vastustena pakkus autor välja järgmised variandid: tutvustati, näidati, kasutati praktikas ning pole kokku puutunud väljaõppes kaasaegsete meetoditega. Tulemuste põhjal saab välja tuua, et 33% (13) vastajatest tutvustati seadmeid, 28% (11) vastajatest näidati seadmeid ning 28% (11) pole kokku puutunud väljaõppes kaasaegsete meetodidega ning 3% (1) vastas, et kasutati praktikas.

Küsimuse, kas kaasaegseid puhastamise meetodeid käsitleti korstnapühkijate väljaõppes piisavalt, tulemustest selgus, et ainult 8% (3 inimest) arvates käsitleti piisavalt, 25% (9) leidis, et enam-vähem piisavalt, 28% (10), et ei käsitletudki ning 39% (14) arvates oleks olnud tarvis põhjalikumalt käsitleda.

Neljanda osa kahe viimase küsimuse eesmärk oli teada saada, kas väljaõppes käsitleti pigieemaldamise protsessi ning milliseid pigieemaldamise meetodeid kasutati, kas traditsioonilisi või kaasaegseid. Vastajatest 86% (31) kinnitas, et väljaõppes käsitleti pigieemaldamise protsessi ning 14% (5 vastajat), et ei käsitletud. Samuti selgus vastustest, väljaõppes käsitleti enamjaolt traditsioonilisi pigieemaldamise meetodeid 86% (31) vastajatest ning 14% (5) kaasaegseid meetodeid. Käesoleva ankeetküsitluse kokkuvõtte allikaks on T. Baškirovi poolt koostatud ankeetküsitlus, mis viidi läbi ajavahemikul 01.03.2012 – 15.03.2012.

2.2 Intervjuude kokkuvõte korstnapühkijate koolitajate ja eksaminaatorite Leo Kalme ja Koit Koppeliga

Uurimuse teises osas kasutas töö autor kvalitatiivset uurimismeetodit ning andmekogumise meetodiks oli intervjuu. Autor viis 23.03.2012 ja 20.03.2012 läbi intervjuud korstnapühkijate eksami vastuvõtjate ja koolitajate Leo Kalme ja Koit Koppeliga. Intervjuu läbiviimiseks kasutas töö autor abivahendina ankeeti⁶². Intervjuu küsimusi oli kokku üheksa. Intervjuu eesmärgiks on teada saada, kas ja millisel määral hinnatakse korstnapühkija kutseksamil kaasaegseid meetodeid. Mõlemale osapoolele intervjuu mugavamaks läbiviimiseks tegi autor küsimustikud, mille saatis eelnevalt tutvumiseks intervjuueeritavatele.

⁶² Hirsjärvi jt 2005: 194-195.

Intervjuu küsimustest, mis puudutasid korstnapühkija eksamil hinnatavaid meetodeid, selgitas autor välja, et praegused kutseksamid koosnevad kahest osast, teooriast ja praktilisest tööst. Teooria koosneb kolmest osast: tuleohutus, tööohutus ja korstnapühkija tööülesanded. Praktilises töös simuleeritakse korstna ning pliidi ja soemüüri puhastamist, lisaks käsitööriistade kasutamist. Leo Kalme tõi välja, et praktilised eksamid tuleks läbi viia objektidel, kuna siis saab eksamineeritaval reaalolukorras näidata, kuidas seda tööd tehakse ning tööriistu käsitletakse. I taset taotleval korstnapühkijal peab oskama kulbi ja harjaga pliidi ja korstna puhtaks teha. II-III taseme korstnapühkijad peavad perfektselt oskama käsitleda korstnapühkimises kasutatavaid käsitööriistu (kulp, vaier, taskulamp) ning tundma korstnapühkimise tööd perfektselt. Iga korstnapühkija peab oskama anda visuaalsel vaatlusel esmase hinnangu küttesüsteemile. Leo Kalme sõnul annab hea väljaõppe ja pikaajalise töökogemusega korstnapühkija kütteseadmele visuaalsel vaatlusel tõese hinnangu umbes 60% ulatuses, eksamineeritaval sellist praktilist kogemust aga ei ole ja paljud ei oska kaasaskantavaid tööriistu õigesti kasutada.⁶³

Intervjuu küsimuste, millisel määral käsitletakse korstnapühkijate kutseksamil kaasaegseid meetodeid ja kui suur on nende õpetamise vajadus, vastustest selgus, et kaasaegseid meetodeid eksamil ei käsitleta. Korstnapühkijatele näidatakse üksnes mõningaid kaasaegseid seadmeid korstnapühkija väljaõppes. Ka Leo Kalme sõnul käsitletakse kutseksamil kaasaegseid seadmeid minimaalselt ning koolitustel ei käsitleta neid piisavalt ja tulevased korstnapühkijad ei oska kaasaegseid seadmeid (kettpuhasteid, fiibervardaid jne.) kasutada. Koit Koppel ei näe lähitulevikus sellist võimalust, kuna seadmed on kallid ja üksiku teenuse pakkujana ei suuda inimene lihtsalt seadmeid endale muretseda. Leo Kalme sõnul tuleks tulevased kutseksamid viia tõhusamaks ning kuna on tulekul uus kutsestandard, siis on tema soov, et ka kutseksamid muutuksid. Lisaks ei taga tema arvates tänapäeva korstnapühkija traditsiooniliste meetoditega korraliku töö kvaliteeti, kui ta ei oma vajaminevaid puhastusseadmeid (luuad, fiibrid, vardad, fiibertrossid, kettpuhastid, tööstuslikud tuhaimurid jne.) ja teisi kaasaegseid tööriistu. Mõlemad vastajad olid ühel meelel, et tänapäeval kiire kütteseadmete arengu taustal peaks väljaõppes rohkem kaasaegseid meetodeid käsitlema. Koit Koppeli sõnul võiks lisada uude kutsestandardisse ka kaasaegsete meetodite õpetamise käsitluse, kuna see võimaldaks ka korstnapühkijate tasemeid paremini eristada.⁶⁴

⁶³ Baškirov, T „Kütteseadmete kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus“, lõputöö, Sisekaitseakadeemia Päästekollež (2012), lk 49-55.

⁶⁴ *Ibid*, lk, 49-55.

Autori poolt esitatud küsimusele, kui vajalik oleks korstnapühkijatele selgitada kaasaegseid pigieemaldus meetodeid pigieemalduspulbri ja -briketi näol, vastasid intervjuueeritavad, et nad ei pea vajalikuks antud meetodite abil pigieemaldamist õpetada, kuna need vahendid on küll poodides olemas, kuid korstnapühkijad, kes neid on kasutanud väidavad, et vastavalt kasutusjuhendile need ei toimi. Intervjuueeritavad viitavad õppe-või teabepäevade vajadusele, kus tutvustatakse müügil olevate toodete õiget kasutamist ja katsetatakse neid. Veel lisati, et pigieemaldusbrikett peaks pigi kuivatama ja pärast seda saab õigeaegselt pigi eemaldada ning võib kasutada kivikorstnas (ka peale korstna põlemist) kettpuhastit.⁶⁵

Küsimusele, milliseid kaasaegseid töövahendeid võiks õpetada korstnapühkimise meetoditena korstnapühkijate väljaõppes, vastati, et tänapäeva korstnapühkija peab oskama kasutada mõõteseadmeid ja –tööriistu: korstna tiheduse ja suitsuliikumise kontroll suitsumasina, tahma võtmine tuhaimuriga, metallkorstende puhastamine plastikust vaierite ja harjaga, erinevad mõõtevahendid, näiteks tõmbe ja kütte niiskuse mõõtmiseks, korstnakaamerat lõõriuuringuks ja kettpuhastit eriti raskelt eemaldatavate küttejääkide eemaldamiseks. Väljaõppes tuleb õpetada kaasaegseidööriistu kui ka vahendeid kaasaegsete meetodite kasutamiseks. Seda kõike peavad kajastama ka tuleviku väljaõpped.⁶⁶

⁶⁵ Baškurov, T „Kütteseadmete kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus“, lõputöö, Sisekaitseakadeemia Päästekollež (2012), lk 49-55.

⁶⁶ *Ibid*, lk, 49-55.

3 JÄRELDUSED JA ETTEPANEKUD

Järgnevas peatükis teeb autor järelused diplomitöö tulemustest ning teeb järelused põhjal vastavad ettepanekud. Järelused tegemiseks kasutas autor käesoleva diplomitöö teoreetilist ning uurimuse osa.

3.1 Järelused ja ettepanekud

Diplomitöö tulemustest selgub, et korstnapühkija ametit on peetud juba sajandeid ning korstnapühkijate üheks ülesandeks läbi sajandite on olnud tulekahjude ennetamine. Selle funktsiooni tagamiseks on välja töötatud erinevaid õigusakte ja juhendeid.

Tulemustest selgub, et vastajatest 83% on töötanud rohkem kui kaks aastat ja 86% vastajatest pakub korstnapühkimisteenust ka majandustegevusena. See omakorda näitab, et korstnapühkija amet kui selline on ikkagi vajalik ning leidub inimesi, kes tunnevad selle ameti vastu huvi ning on valmis kütteseadmete hooldusteenust majandustegevusena klientidele pakkuma.⁶⁷

Ankeetküsitluse läbiviimisel oli probleemiks osalejate kaasamine, kuna osa neist suhtus ankeetküsitlusele passiivselt. Nimelt sai autor ankeete tagasi pisut üle poole, millest tegi töö teises osas kokkuvõtte. Põhjendust autor sellisele suhtumisele ei leia, kuna küsitluses selgub, et antud aja jooksul, kui autor ankeetküsitlust läbi viis, polnud korstnapühkimistööde intensiivsus suur. Korstnapühkijate töökoormuse osas leiab autor, et I taseme korstnapühkijatel on olemas võimalus ja enesekindlus erinevas mahus teenust pakkuda, ning neil on olemas juba väike klientide võrgustik. Diplomitööst selgub, et korstnapühkijad peavad oma ala tundma ning olema pädevad küttesüsteeme puudutavates küsimustes. Seda kinnitab nii töö teoreetiline osa kui ka uurimuse kokkuvõtte.⁶⁸

⁶⁷ Baškurov, T „Kütteseadmete kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus“, lõputöö, Sisekaitseakadeemia Päästekollež (2012), lk 22.

⁶⁸ *Ibid*, lk, 21.

Läbiviidud küsitluse tulemustest, kas teavitatakse tuleohutusnõuete rikkumistest päästeasutust ning vormistatakse nõuetekohane dokument, järeldeb, et 56% vastanutest ei pea koostööd Päästeametiga vajalikuks. Saadud tulemus näitab, et korstnapühkijad suhtuvad avastatud puudustesse ning rikumistesse liiga kergekäeliselt. Siinkohal võib mängida olulist rolli ka asjaolu, et korstnapühkijad kas likvideerivad ise rikkumised või on unustanud, kuidas tuleb käituda tuleohutusnõuete rikkumiste avastamisel. On ka võimalus, et korstnapühkija hindab puuduse tõsidust valesti ja ei pea vajalikuks sellest teavitada Päästeametit. Samuti esineb juhtumeid, kus klient palub mitte teavitada päästeasutust ja anda aega puuduse likvideerimiseks. Kui korstnapühkija jätab päästeasutuse rikkumisest teavitamata, rikub ta käesoleva diplomitöö peatükis 1. välja toodud Siseministeeriumi määruses nr 41 kehtestatud nõuet teavitada Päästeametit tuleohtlikust küttesüsteemist. Selline olukord on aga ohtlik nii korstnapühkijale, kes saab antud ettepanku tegemata jätmise korral karistada, kui ka kliendile endale, kelle kodu ei ole piisavalt tuleohutu. Autor leiab, et põhjused, miks ei reageerita rikkumistele ning ei teavitata päästeasutust vajaks lähemat uurimist.⁶⁹

Küsitluse tulemustest selgub, et 59% vastajatest on küsinud eriaalast nõu kõrgema taseme korstnapühkijalt või päästeasutuselt. Siit järeldeb, et suheldakse kolleegidega, ollakse valmis koostööks. Samas väidavad korstnapühkijate eksamineerijad, et korstnapühkija I kutsetaseme taotlejad valdavad korstnapühkimise tehnoloogiat ja käsitlevad tööriistu väga erineval tasemel. Tööriistade käsitlemist õpitakse peamiselt tööpraktika käigus. Autor teeb ettepaneku korstnapühkija väljaõppe ajal praktika tõhustamiseks, kas mahu suurendamise näol või praktilisel käsitlevate teemade ümbervaatomise osas.⁷⁰

Traditsiooniliste ja kaasaegsete meetoditega kütteseadmete puhastamise ning nende võrdluse kohaselt kasutab kaasaegseid meetodeid vastajatest 17% ning nii traditsioonilisi kui kaasaegseid meetodeid koos samal ajal kasutab 55%. Sellest järeldeb autor, et kaasaegseid meetodeid kasutab vähemal või suuremal määral 72% vastanutest. Autorile selgus, et kaasaegsetest meetoditest kasutatakse kõige rohkem tahmaimurit/tolmuimejat ning plastikust harju ja vaiereid metallkorstna puhastamiseks. Mõlemad töövahendid on meie korstnapühkijate kasutusse tulnud Soome korstnapühkijate eeskujul. Paljud vastajatest soovisid uute seadmete kasutamise alaseid koolitusi, samuti leidsid vastajad, et antud seadmeid tuleks käsitleda suuremal määral korstnapühkijate väljaõppes. Tulemustest selgus, et 36% vastajatest ei ole saanud väljaõpet kaasaegsete meetodite kasutamiseks. Siit järeldeb,

⁶⁹ Baškurov, T „Kütteseadmete kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus“, lõputöö, Sisekaitseakadeemia Päästekollež (2012), lk 24

⁷⁰ *Ibid*, lk, 24.

et korstnapühkijad kasutavad oma igapäevatoos kaasaegseid meetodeid, mis tõhustavad ja kiirendavad nende tööd, kuigi nad ei ole saanud vastavat väljaõpet. Samas leiab autor, et väljaõppe puudumine ja oskamatu tööriistade käsitlemine on ohtlik, kuna ei pruugita tagada piisavat kvaliteeti ja seetõttu ei tagata ka piisavat tuleohutust.

Uuringu tulemusena selgus ka, et vajadus väljaõppe järele on suur, kuna kaasaegsed tööriistad ja seadmed on kallid ning lihtsalt eksperimenteerimiseks ei ole mõttekas neid soetada. Uurimuses käsitletud intervjuudest tuleb välja, et eksamineerijad ei näe kaasaegsete meetodite õpetamise võimalust just kaasaegsete seadmete kõrge hinna tõttu, kuna enamus korstnapühkijaid ei jõua neid endale soetada. Küll aga nägid eksamineerijad võimalust käsitleda kaasaegseid meetodeid juhul, kui korstnapühkijad on koondunud teatud gruppidesse. Näiteks meistri juhtimisel ning garantiiga, et esimese taseme sooritaja jääb hiljem meistri alluvusse tööle. Ka kinnitavad intervjuueeritavad, et seoses kutsestandardi muutmisega võiks sinna sisse kirjutada kaasaegsete meetodite tundmise nõude. Kaasaegsete meetodite kasuteguriteks peeti eelkõige puhtust, lihtsust, täpsust ja kiirust.⁷¹

Ainult traditsioonilisi meetodeid kasutab 28% vastajatest. Traditsiooniliste meetodite eeliseks kaasaegsete meetodite ees on kasutatavate tööriistade taskukohane hind, neid on kasutatud palju aastaid ja käsitletud väga põhjalikult väljaõppes. Traditsiooniliste meetodite kohta on välja töötatud ja täiendatud erinevaid korstnapühkimistöde juhendeid ja õigusakte, mis kajastuvad ka käesolevas diplomitöös. Korstnapühkijad on nende kasutamises kindlad, kuna on saanud vastava väljaõppe ning kasutavad neid oma töös. Traditsiooniliste meetodite probleemideks on aga suurem ajakulu töö teostamisel, suurem tõenäosus elamu määrdumisel korstnapühkimistöde teostamisel, suitsulõõri uuringu tegemine on kaudne ja ebatäpne ning nad ei sobi hooldama teatud kaasaegseid kütteseadmeid nagu näiteks metallist suitsutorusid.⁷²

Intervjuudest selgub, et korstnapühkijate kutseeksam koosneb kahest osast, teooriast ja praktilisest tööst. Korstnapühkijad peavad teadma kütteseadmete ehitust, tundma erinevaid kütteseadmeid käsitlevaid dokumente ja norme, oskama praktilises osas puhastada kütteseadmeid, andma neile hinnangu ning oskama perfektselt käsitleda korstnapühkimises kasutatavaid traditsioonilisi tööriistu.⁷³

⁷¹ Baškurov, T. „Kütteseadmete kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus“, lõputöö, Sisekaitseakadeemia Päästekollež (2012), lk 25

⁷² *Ibid*, lk, 25.

⁷³ *Ibid*, lk, 50.

Kütteseadmete puhastamise meetodite hulka kuulub ka pigi eemaldamine suitsulõõrist. Ankeetküsitluse tulemustest selgus, et vastajatest 17% kasutavad pigieemaldamiseks traditsioonilisi meetodeid. Diplomitööst järeldab autor, et see on väga riskantne töö, mis nõuab palju inimressurssi. Lisaks on traditsioonilisel pigi põletamisel oht, kui midagi läheb tööprotsessi juures valesti, võivad töö läbiviijad saada viga või võib ka maja põlema minna. 28% vastajatest eemaldavad pigi kaasaegsete meetodite abil, kasutades selleks välja töötatud briketti, pulbrit või kettpuhastit. Antud meetod on turvaline ja kogu protsessi on võimalik korstnapühkijal üksinda läbi viia. Lisaks jääb hoone 100% alles ja tööprotsessis ei määri korstnapühkija hoonet seest poolt ära.⁷⁴

Väljaõppes pigieemaldamisprotsessi käsitlemise tulemustest järeldab autor, et korstnapühkijate väljaõppes käsitletakse pigieemaldamisprotsessi ning seda enamjaolt, 86% vastajatest, traditsiooniliste meetoditega ja ainult praktiliselt. Autori arvates on oluline, et väljaõppes käsitletaks pigi eemaldamist ka kaasaegsete meetodite abil ja seda põhjusel, et traditsioonilised meetodid ei pruugi selleks alati sobida, näiteks mõningatele kaasaegsetele kütteseadmetele (metall suitsutoru, valumassiga töödeldud korstendele ja mõningatele moodulkorstendele). Pigi põlemisel tekib väga kõrge temperatuur, mis rikub eelpool mainitud küttesüsteemid ära.⁷⁵

Kütteseadmetest pigi eemaldamist kaasaegsete meetodite küsimuse vastustest selgus, et meie kaubanduses pakutakse erinevaid vahendeid ja tooteid, kuid pole teada nende vahendite õige kasutamine, kui palju ja mis kogustes tuleb neid kasutada pigi likvideerimisel korstnast.⁷⁶

Autori ettepanekuks on tuua kütteseadmete puhastamist käsitlevasse juhendisse kaasaegsed meetodid, mida on võimalik kasutada korstnapühkijate väljaõppes.

Autor teeb ettepaneku tuua korstnapühkijate väljaõppesse kütteseadmete hoolduse ja neile hinnangu andmise kaasaegsete meetodite abil lisaks traditsioonilistele meetoditele. Autori arvates on korstnapühkija ekspert, kes lisaks traditsioonilistele meetoditele peab oskama kasutada ka kaasaegseid meetodeid, mis muudavad tema töö kiiremaks ja lihtsamaks.

Tänapäeva arenevas ühiskonnas ei ole mõeldav, et teenust pakkuv korstnapühkija ei oska kasutada ning ei tunne tööd lihtsustavaid tööriistu ning seadmeid. Iga valdkond vajab

⁷⁴ Baškurov, T „Kütteseadmete kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus“, lõputöö, Sisekaitseakadeemia Päästekollež (2012), lk 30

⁷⁵ *Ibid*, lk, 30.

⁷⁶ *Ibid*, lk, 51.

uuendusi ja uuendamist, nii ka korstnapühkimine. Olulisel kohal on ka kliendi heaolu ja turvalisus. Töö autori poolt läbi viidud uuringu tulemustest selgub, et korstnapühkijad kasutavad kaasaegseid kütteseadmete puhastamise meetodeid, kuid pole saanud vastavat väljaõpet, mis looks kindluse, et nad on kompetentsed neid seadmeid kasutama. Põhjus, miks korstnapühkijate väljaõppes ei käsitleta kaasaegseid meetodeid võib olla ka asjaolus, et praegused koolitajad pole ise saanud vastavat väljaõpet ning neil puuduvad vastavad seadmed.⁷⁷ Autor näeb siin lahendusena, et koolitajad ise saaksid koolituse kaasaegsetest meetoditest, mille järel nad on valmis ka ise neid õpetama.

Autor teeb ettepaneku viia kaasaegsete puhastamismeetodite kasutamise pädevused sisse korstnapühkija kutsestandardisse. Antud muudatus looks aluse kaasaegsete meetodite kasutamisoskuse hindamiseks kutseeksamil.

Tulenevalt uurimistöö tulemustest pakub autor välja miinimumpaketi kaasaegsetest meetoditest, mida lisaks traditsioonilistele meetoditele tuleks korstnapühkija väljaõppes käsitleda:

- madalrõhkkonna ajal alarõhutekiti kasutamine,
- tuhaimuri abil tahma eemaldamine,
- plastikvaierite abil erinevate kaasaegsetest materjalidest suitsulõõride puhastamine,
- kaamera abil suitsulõõride uuringu tegemine,
- erinevate pigieemaldusvahendite, sealhulgas kettpuhastiga töötamine ja suitsumasina abil korstnatiheduse mõõtmine.⁷⁸

⁷⁷ Baškurov, T „Kütteseadmete kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus“, lõputöö, Sisekaitseakadeemia Päästekollež (2012), lk 49-55.

⁷⁸ *Ibid*, lk 18-19.

KOKKUVÕTE

Lõputöö eesmärgiks oli välja selgitada kütteseadmete puhastamise kaasaegsete meetodite õpetamise vajadus. Selleks, et korstnapühkijad saaksid tulevikus pakkuda kvaliteetset teenust kaasaegsete meetodite abil peavad nad olema läbinud vastava väljaõppe. Töö eesmärgi saavutamiseks seadis töö autor hüpoteesi: korstnapühkijate õpetamisel ei käsitleta kaasaegseid kütteseadmete puhastamise meetodeid ega kontrollita ka nende kasutamise oskust, kuigi paljud korstnapühkijad neid kasutavad. Hüpotees leidis töö tulemusel kinnitust. Selle välja selgitamiseks viis töö autor läbi ankeetküsitluse esimese taseme korstnapühkijate seas ja süvaintervjuu korstnapühkijate kutseeksami hindajatega. Tulemustest selgus, et 83% 36-st vastajast kasutab kaasaegseid meetodeid, kuigi pole saanud nende kasutamiseks koolitust. Samuti selgus, et korstnapühkijate kutseksamil ei hinnata kaasaegsete meetodite tundmist ning kasutamisoskust. Ilma väljaõppeta ei pruugita tagada piisavat kvaliteeti, see suurendab tuleohtu ja halvendab korstnapühkijate mainet. Minnes kütteseadmete arenguga kaasa, on suur vajadus õpetada korstnapühkijaid pakkuma teenust kaasaegsete töövahenditega.

Uurimistulemustest selgus, et kaasaegsete meetodite õpetamiseks puudub Eestis vastav väljaõpe ja reguleeriv dokumentatsioon. Vajadus kaasaegsete kütteseadmete puhastamise meetodite kasutamisoskuse järele on suur, kuna ühiskond võtab järjest enam kasutusele kaasaegseid ja ökonoomseid kütteseadmeid, mida traditsiooniliste vahenditega hooldades võib kahjustada. Tulenevalt uurimustööst on korstnapühkijatele vajalik õpetada lisaks traditsioonilistele meetoditele ka tuhaimuri, vaierite, kaamerate, erinevate pigieemaldusvahendite kasutamist. Küttesüsteemide kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus on käesolevas töös tõestatud uurimusega.

Töö autor teeb ettepaneku tuua korstnapühkijate kutsestandardisse ja küttesüsteemide puhastamise juhendisse sisse kaasaegsete meetodite kasutamise pädevused, mis omakorda loovad aluse korstnapühkijate väljaõppe muutmiseks ning kaasaegsete meetodite õpetamiseks. Samuti peab autor oluliseks, et ka korstnapühkijate koolitajad saaksid väljaõppe kaasaegsete meetodite osas. Lisaks pakub autor välja miinimum paketi, milliseid kaasaegseid seadmeid peaks alates I tasemest korstnapühkija teadma ja oskama kasutada.

SUMMARY

This is a research about the necessity of teaching modern methods in cleaning solid fuel heating appliances. This research has been written in Estonian and it contains a summary in English. Research consists of concepts, an introduction, three chapters, a summary and six appendixes, all in all fifty six pages. Two research methods - a quantitative questionnaire and a qualitative profound interview - are used.

In the first part, the author deals with the status of chimney sweepers and their assignments nowadays. The author also gives a background of chimney sweeping during the Soviet times, the training of chimney sweepers in the 21th century, the qualification of chimney sweepers and contemporary methods in cleaning heating appliances. In the second part of the research, the author examines the need for teaching contemporary methods and tools of chimney sweeping; to which extent contemporary methods are used; and to which capacity they are taught. In the third part, conclusions are drawn from the outcome of the questionnaire and interviews and suggestions are made according to them. The author proposes to integrate the competence of using contemporary methods of chimney sweeping into the occupational standard of chimney sweepers. This change would be the basis of evaluating the skill of using contemporary methods in occupational testing. The author also proposes to add the contemporary methods as a part to chimney sweeping manual that could be used in the training of chimney sweepers as well as reevaluating practical work as part of teaching modern methods.

VIIDATUD ALLIKATE LOETELU

- Veski, A., Vaik, A., „*Pottsepa ja korstnapühkimise tööd*“ (Eesti Riiklik Kirjastus, 1964).
- Veski, A. „*Ahjud, pliidad, kaminad*“ (Eesti Riiklik Kirjastus, 1964).
- Virrant, P., „*Korstnapühkimisraamat*“ (EHITAME-kirjastus, 2011).
- Elmann, E., *et al*, „*Võitluses Leekidega*“ (Tallinn: Eesti Raamat, 1975).
- Virrant, P., *Nuohoojan käsikirja* (Otavan Kirjapaino Oy, 2009).
- Karton, I., *et al*, „*Üliõpilastööde koostamise ja vormistamise juhend*“ (Tallinn Sisekaitseakadeemia, 2011).
- Hirsjärvi, S., Remes, P., Sajavara, P *Uuri ja kirjuta* (Medicina. Originaalon publitseeritud Kustannusosakeyhtiö Tammi, Helsinki 2004).
- Sekk, A., „Korstnapühkija tunneb meie korstnaid“, Schiedel korstna renoveerimise erileht, Kevad-suvi, 2009.
- Kutsekoda, „Kutsekoda tegutseb vastavalt kutseadusele“ (2001), <www.kutsekoda.ee/et/kutsekoda/tutvustus> (11.04.2012).
- Eesti Korstnapühkijate Koda, ”Korstnapühkimistöde juhend“ (2010), <www.korsten.ee/kasulik-teave> (21.03.2012).
- Kaminakoda, “Küttesüsteemide tuleohutusest” <www.raidkivi.ee/htdocs/veeb/index.php/nouanded- ja soovitused/10-kyttesysteemide-tuleohutusest> (25.03.2012).
- Baškurov, T „Kütteseadmete kaasaegsete puhastamismeetodite õpetamise vajadus“, lõputöö, Sisekaitseakadeemia Päästekolledž (2012).
- Tartu Kutseharidus keskus, „Uued kutseoskused korstnapühkijatele uute töökohtade jaoks“ (2010), <www.khk.ee/kostoo/loppenud-projektid/leonardo-da-vinci-opirandeprojektid> (18.03.2012).
- Tuleohutuse seadus, 05.05.2010, jõustunud 01.09.2010 – RT I 2010, 24, 116 ... RT I 30, 12, 2011, 39.
- Kutseadus, 22.05.2008, jõustunud 01.01.2012 – RT I 2008,24,156.
- Küttesüsteemi puhastamise nõuded, vastu võetud Siseministri määrusega 30.08.2010, jõustunud 04.09.2010 – RT I 2010,61,446.
- Korstnapühkija I, II ja III kutseeksami juhend ja hindamise alused(<http://www.tuletorjeliit.ee/?page=16>) (12.03.2012).

LISA 1. KÜTTESEADMETE PUHASTAMISE AKT

KORSTNAPÜHKIMISE AKT			
Töö tellija ja ehitise valdaja (isiku nimi):			
Ehitise aadress:			
Teenust osutanud isik (isiku nimi ja registrikood):			
Korstnapühkija kutsetunnistuse number:			
Jrk nr	Teostatud tööde kirjeldus	Teostatud tööde hulk	Töid kokku
Korstnapühkija hinnang küttesüsteemi tehnilise seisukorra ja ohutuse kohta (avastatud puudused ja vead, kas kütteseadme edasine kasutamine on lubatud või mitte):			
Töö andis üle (nimi, allkiri, kuupäev)		Töö võttis vastu (nimi, allkiri, kuupäev)	

(Allikas Tuleohutuse seadus 2010).

LISA 2. ETTEPANEK

ETTEPANEK
Teenust osutanud isiku nimi ja registrikood
Ehitise valdaja nimi ning ehitise asukoha aadress
Töö tellinud isiku nimi
Teie poolt tellitud töö käigus, avastas (teenust osutanud korstnapühkija nimi, kutsetunnistuse number, tööde teostamise kuupäev)
tööde teostamisel järgmised tuleohutusalsed rikkumised või tuleohud (puhastatud küttesüsteemi(de) nimetus(ed) ja avastatud rikkumised või ohud):
Tuleohutuse tagamiseks puhastatud küttesüsteemi jätkuval kasutamisel teen ettepaneku kontrollimise käigus avastatud rikkumiste või ohtude kõrvaldamiseks rakendada järgmisi meetmeid:
Ettepaneku koostaja (nimi, allkiri, kuupäev)
Ehitise valdaja (nimi, allkiri, kuupäev)

LISA 3. KORSTNAPÜHKIMISTÖÖDE JUHEND EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIKUS VABARIIGIS

Tööle asudes otsib korstnapühkija esmalt üles hoone valdaja esindaja- majahoidja või komandandi. Seejärel käib korstnapühkija läbi kõik ruumid, kus kulgevad korstnad ja korstnate ventilatsiooniklapid. Lahtijäetud ventilatsiooni avadest ja siibrite vahedest väljatungiv tahm, mis on imepeen ja kergesti lenduv, võib ruumides palju kahju teha. Ebatihedad siibrivahed tuleb enne korstnate puhastamist kaltsude või paberiga kinni toppida. Pärast kontrollkäiku minnakse pööningule. Siin ta näeb, kas korstnad on normaalsed püstkorstnad või nn. püks- või põlvkorstnad, mille puhastamine on raskendatud. Katusele võtab korstnapühkija kaasa ainult korstnaluaa, jättes teised tööriistad pööningule. Ronimisel oleksid need takistuseks ja võiksid katusele alla kukkuda. Korstnale püsti tõustes ei asetata jalgu kõrvuti vaid üks umbes labajala pikkuse võrra ettepoole. Seistakse veidi ette nihutatult. Niisugune asend on töötamiseks kõige ohutum. Korstnaluaud tuleb lasta lõõri paraja kiirusega, umbes 1-3m. sekundis. Kõit tuleb järele lasta järkude kaupa. On hea tunnus, kui korstnaluaa alla laskmise ajal kerkib lõõrist tolmu ja tahma. Puhastanud kõik korstnalõõrid, lahkub korstnapühkijad katusele, sulgedes enda järel katuseeluugi või akna.

Ruumides alustab korstnapühkija puhastamist ülemiselt korruselt, tulles korruste kaupa alla poole, palunud koduperenaiselt tahma panemiseks nõu, prügikühvli ja ajalehepaberit. Selline ettevalmistus aitab korstnapühkijal viivitamatult tööle asuda. Oodates tuhanõude otsimist ainult viis minutit, siis 84 niisugust korterit riisuvad temalt terve tööpäeva ainult ootamiseks. Tavaliselt alustatakse köögipliidi ja selle soemüüri. Tööd teostatakse järjekorras: 1) Avada siibrid, sulgeda või jätta suletuks ventilatsiooniklapid; 2) puhastada korstnasse viiv rõhtlõõr; 3) puhastada trossluuga lõõrid tõmbele vastupidises järjekorras (korstna poolt kolde poole), iga tahmaava juures käega tõmmet proovides; 4) võtta välja tahm tõmbele pärisuunas, alustades praeahju alusest klapist; 5) töö lõpetamisel kontrollida tõmmet talve ja suvesiibri kaudu eraldi, asetades harali sõrmedega käe väiksema pliidirõnga ava kohale või koldeukse ette.

Enne kütteseadme puhastamisele asumist peab korstnapühkija endale selgeks tegema suitsukäikude skeemi. See ei tähenda, et ta peaks midagi paberile joonistama, vaid tal peab olema kujutluses selge pilt, missugust teed mööda läheb suits alates koldest kuni korstna tipuni.

Tahma väljavõtmist alustatakse kolde poolt sellepärast, et korras kütteseadme korral viib tõmme kulbiga kergitatud lenduvat tahma järgmistesse lõõridesse, kust selle järgmistest tahmaavadest kätte saab. Esmalt tuleb avada pliidi kohal asetsev tepsel ja puhastada kolmas ning teine lõõr seejärel minnakse teise ruumi ja sealse ava kaudu puhastada esimene ja suvelõõr.

Trossluua lapikud terasraod peavad olema harali, ei tohi olla mingiks nuustikuks kokku põimunud. Kui trossluud lükatakse truupi siis painduvad kõik raod (harjased) seinale survel ühtlaselt tagasi ja pühivad seinad puhtaks. Kui luud jõuab kohta, kus lõõride vahesein lõpeb, lõövad raod avaramas kohas elastselt sirgu ja lükkavad vaheseina otsale ladestunud tahma alla naaberlõõri, kust ta hiljem välja võetakse. Lõõri tippu (vastu soemüüri lage) üleslükatud luuda tuleb lõõride ühinemiskoha ulatuses paar-kolm korda edasi-tagasi liigutada ja siis sujuvalt tagasi tõmmata. Truubiluu väljavõtmisel lõõrist tuleb raod käega kokku suruda, et need truubiavast väljavõtmisel ei lööks kaasa võetud tahma elamisse laiali. Kategooriliselt on keelatud lükata tahma trossluuga suunas, kus puudub võimalus tahma väljavõtmiseks. Pühitud tahm langeb lõõri rõhtsale pinnale kust ta hiljem kulbi abil välja võetakse.

Elukorteris töötamisel äärmiselt oluline puhtuse säilitamine ning sellel eesmärgil peab korstnapühkija täitma järgmisi juhiseid. Tahmaklapile või -uksele tuleb enne avamist kergelt peale koputada, et vältida tahma varisemist põrandale või mööblile. Tahm, mis ukse siseküljelt maha ei langenud, tuleb käsiharja, luua või kulbiga allhoitavasse nõusse kraapida. Kulbi liigendvars peab sujuvalt kokku ja lahti liikuma. Korstnapühkija peab oskama liigendvart lühendada ja pikendada ühe käega, teist kätt kasutab ta tahmanõu või prügikühvli jaoks. Eriti osavalt tuleb kulpi käsitleda praeahju aluse ja soemüürikanali puhastamisel, teatud pliitide korral on tarvis tahma kätte saada ka 90 kraadise käänaku tagant. Sel ajal kui puhastatakse lõõri ühe tahmaklapi kaudu, peavad teised tahmaklapid olema suletud, vastav siiber aga avatud. Rõngasse painutatud trossluud tuleb lahti päästa väga ettevaatlikult, sest muidu võib vigastada kõrval olevaid inimesi ja purustada esemeid. Tahma väljavõtmise ja nõusse paigutamise ajal peavad ruumi ukсед-aknad olema suletud. Tuuletõmbus ei puhasta õhku, vaid ajab kerge tahma lendu. Tuulutada võib ruume alles pärast korstnapühkija töö

lõppu. (Eeskujulikkude puhtust aitab säilitada ajalehe kasutamine. Sellega saab töötada puhtamalt kui tahmapanniga, mida mõnel pool ikka veel kasutatakse.

Korstnalõõride põhjade (korstnjalgade) puhastamisele peab korstnapühkija mõtlema juba siis, kui ta teeb elamus ringkäiku, pannes tähele, kus tahmapuhastusavad asuvad. Katusel töötades loeb ta ära korstnalõõrid – samasugusel arvul peaks leiduma korstnjalgades tahmaklappe. Kui lõõripõhjate tahmaüksed asuvad elukorteris, tuleb need avada eriti ettevaatlikult ja uurida, missuguses olukorras on lõõripõhi. Ettevaatamatult ei tohi lõõripõhja kraapima hakata. Lõõripõhjas oleva koheva tahma sammast võib paiskuda tuppa ja tekitada palju pahandust. Seda võib juhtuda majades, kus pole korstnaid ammu puhastatud. Ummistunud lõõripõhjasid tuleb puhastada näiteks trossluua abil arvestades, et antud töö on väga keerukas ja must. Käsi ei tohi tahmaavast kunagi küünarnukini sisse pista, sest allalangevad kivid võivad käsi tõsiselt vigastada, kivid koos tahma ja mördipuruga aga käsivarre kinni kiiluda. Pärast lõõripõhja puhastamist saab korstnalõõri uurida vähesel määral väikese taskupeegli abil.

LISA 4. ANKEET KÜSIMUSTIK

Lugupeetud vastaja!

Olen korstnapühkija ja Sisekaitseakadeemia pääste eriala IV kursuse tudeng Tauno Baškirov. Kirjutan oma lõputöö teemal „KÜTTESEADMETE PUHASTAMISE KAASAEGSETE MEETODITE ÕPETAMISE VAJADUS”. Vajan Teie kaasabi oma lõputöö uurimisliku osa koostamisel. Selleks palun Teil täita alljärgnev ankeet, mis koosneb 23-st küsimusest.

Ankeet on anonüümne ja üksikisikute vastuseid eraldi ei kasutata ega levitata, kõik andmed on seadusjärgselt kaitstud. Tulemusi kasutatakse üksnes lõputöös. Suhtu küsimustikku positiivselt, kuna antud uuring võib muuta meie õppimise ja töö tingimusi.

I OSA

Tööstaaž, kutseeksami sooritamise aasta, tegutsemine korstnapühkijana, tööpiirkond

1. Mitu aastat oled töötanud korstnapühkijana?

aasta

2. Mis aastal läbisid korstnapühkija koolituse?

aastal

3. Kutsekoja poolt väljastatud korstnapühkija I kutsetase on Teil aastast?

2008

2009

2010

2011

4. Kas pakud ka praegu korstnapühkimisteenust majandustegevusena?

Jah

Ei

5. Millistes Eesti regioonides pakud korstnapühkija teenust?

Põhja-Eesti

Lõuna-Eesti

Ida-Eesti

Lääne-Eesti

Piirkond täpsemalt

II OSA

Korstnapühkijate töömaht, töökoormus ja vastajapoolne hinnang oma pädevusele korstnapühkimistööde teostamisel

6. Kui suures mahus pakute korstnapühkija teenust aastas?

- Vähem kui 100 elamut
- 100-250 elamut
- 250-500 elamut
- Üle 500 elamu
- Ei paku korstnapühkimise teenust

7. Millistel aastaegadel on Teie pühkimiskoormus kõige suurem (võib viidata mitmele)?

- Sügis
- Talv
- Kevad
- Suvi

8. Kas tuleohutusnõuete rikkumiste kohta oled vormistanud korstnapühkija ettepaneku ja teavitanud kohalikku päästeasutust?

- Jah, alati
- Jah, mõnikord
- Ei, mitte kunagi
- Ei ole rikkumisi avastanud

9. Kas olete kütteseadmete puhastamise käigus endas kahelnud ja küsinud nõu ka mõnelt II või III taseme korstnapühkijalt?

- ei
 - jah, mõni kord
 - jah, sagedasti
- kui vastasid „jah“ siis kirjelda põhiprobleemi

10. Millisena hindad oma teadmisi erinevatest korstnapühkimise meetoditest?

- Väga hea
- Piisav
- Rahuldav
- Nõrk
- Väga halb

III OSA

Korstnapühkimine, traditsioonilised ja kaasaegsed meetodid ning nende meetodite võrdlus

11. Milliseid meetodeid kasutad kütteseadmete puhastamisel?

- Traditsioonilisi (Korstnahari, Truubi luud, tahmakulp, peegel jne.)
- Kaasaegseid (Tahmaimur/tolmuimeja, vaierid, korstna kaamera jne.)
- Mõlemaid

12. Milliseid kaasaegseid meetodeid kasutad kütteseadmete puhastamisel?

- Tahma võtmine tahmaimuri/tolmuimejaga
- Metallkorstna puhastamine plastikust vaieritega
- Korstanauuringu tegemine korstnakaameraga
- Mõni muu – nimeta

13. Kas oled valiku teinud meetodiga rahul või tunned, et võiks midagi muuta (kirjuta lühidalt arvamusi)?

14. Milliseid probleeme sa näed kaasaegsete meetodite kasutamisel (võib vastata mitmele korraga)?

- Seadmed on kallid
- Ei ole saanud väljaõpet kaasaegsete meetodite abil kütteseadmete puhastamisel
- Kasutan harjumusest traditsioonilisi meetodeid, probleeme ei näegi
- Kliendi vähene teadmine kaasaegsetest meetoditest
- Mõni muu, nimeta

15. Milliseid positiivseid külgi sa näed kaasaegsete meetodite kasutamisel (võib vastata mitmele korraga)?

- Puhtus
- Täpsus
- Lihtsus
- Kiirus
- Mõni muu, nimeta

16. Milliseid probleeme sa näed traditsiooniliste meetodite kasutamisel (võib vastata mitmele korraga)?

- Suurem ajakulu
- Ei ole sobi hooldama teatud kaasaegseid kütteseadmeid
- Probleeme ei näe
- Suitsulõõri uuringu tegemine on kaudne ja ebatäpne.
- Mõni muu, nimeta

17. Milliseid positiivseid külgi sa näed traditsiooniliste meetodite kasutamisel (võib vastata mitmele korraga)?

- Taskukohane seadmete hind

- Olen nende kasutamises kindel, kuna neid õpetati väljaõppes
- Saab kasutada samaaegselt kaasaegsete meetoditega
- Olen harjunud traditsiooniliste meetoditega töötama
- Mõni muu, nimeta

18. Kas eemaldasite pigi traditsiooniliste- või kaasaegsete meetodite abil?

- Traditsiooniliste (pigi eemaldamine põletamise teel)
- Kaasaegsete (pigi eemaldamine selleks väljatöötatud briketi abil)
- Pole üldse osalenud pigieemaldamisel korstnast

IV OSA

Korstnapühkijate väljaõpe ning seal õpetatavad meetodid

19. Millisel määral käsitleti korstnapühkijate väljaõppes lisaks traditsioonilistele ka kaasaegseid puhastamise meetodeid seadmete näol?

- Tutvustati
- Näidati
- Kasutati praktikas
- Pole kokkupuutunud väljaõppes kaasaegsete meetoditega

20. Kas kaasaegseid puhastamise meetodeid käsitleti korstnapühkijate väljaõppes piisavalt?

- Jah, käsitleti piisavalt
- Enam-vähem piisavalt
- Ei, oleks olnud tarvis põhjalikumalt käsitleda
- Ei käsitletudki
- Muu

21. Kas väljaõppes käsitleti pigieemaldamise protsessis?

- Jah
- Ei

22. Mida Kas väljaõppes käsitleti traditsioonilisi või kaasaegseid pigieemaldamise meetodeid?

- Traditsioonilised meetodid (pigi eemaldamine põletamise teel)
- Kaasaegsed meetodid (pigi eemaldamine selleks väljatöötatud briketi abil jne.

Täna Teid vastamast ja meeldiva koostöö eest!

Tauno Baškirov

LISA 5. INTERVJUU KOIT KOPPELIGA

Küsimustiku eesmärgiks on teada saada korstnapühkijate kutseksamist, millistest osadest see koosneb, milliseid probleeme nähakse ja kui suures mahus käsitletakse kutseksamil kaasaegseid kütteseadmete puhastamise meetodeid. Samuti on oluline teada saada eksaminaatorite arvamust, kas peaks õpetama ja eksamil tundma kaasaegseid kütteseadmete puhastamise meetodeid.

1.Mis ajast olete korstnapühkijate oskusi ja teadmisi hinnanud?

Koit koppel on korstnapühkijate teadmisi hinnanud aastast 1987 esimene õpilane ja eksamineeritav oli Johannes Kert.2006 osales kutsestandartikoostamisel 2008 hakati praeguse stantarti aluselkutsetunnistusi väljstama.

2.Millistest osadest/teemadest koosneb korstnapühkijate kutseksam?

Teooria ja praktika

Teooria:koosneb kolmest osast, tuleohutus, tööohutus, korstnapühkijate ülessannded.

Praktiline töö kus simuleeritakse korstna puhastamist aga pliit ja s.müür on midakasutatakse praktiliste tööskuste näitamiseks (käsitööriistade kasutamine).

3.Milliseid töövahendeid peab korstnapühkija oskama käsitleda kütteseadmete uuringuks ja neile hinnangu andmiseks kutseksami sooritamisel, erinevad kutsetasemed?

I peab oskama kulbi ja harjaga pliidi ja korstna puhtaks tegema II-III) Käsitööriistade kasutamist kulp vaier taskulamp.

4.Millises mahus käsitleb korstnapühkijate kutseksam kaasaegseid kütteseadmete puhastamise meetodeid erinevate korstnapühkijate kutsetasemete korral?

Ei käsitletagi (korstnapühkija saab tutvuda nendega korstnapühkija alg väljaõppes)

5.Milline on korstnapühkijate kutseksami tulevik, kas ja kui suures mahus hakatakse eksamil kontrollima kaasaegsete korstnapühkimismeetodite rakendamise oskust?

Lähitulevikus ei näe sellist võimalust see on tõenäoliselt võimalik siis kui tekivad erinevad meistrite piirkonnad ma või olla küll korstnapühkija meister kuid seadmed on kallid ja üksiku tlgiana ei suuda lihtsalt inimene seadmeid endale muretseda. Näiteks korstna kaamera: Saksamaa meister tõi välja , tõsiasi, et teenus paljalt kaameraga ei saa seda tagasi. Kaamera on teenust täiendav töövahend.

6. Kas teie arvates peaks järgmise kutsestandardi muutmisega käsitlema väljaõppes rohkem kaasaegseid meetodeid?

Jah kindlasti ja kaasaegsed meetodid lähevad ka sinna sisse sest tasemete erinevus tuuakse seal paremini välja. Lisaks peaks olema ka algõpet läbiviivatel korstnapühkija meistritel andragoogi kutse.

7. Kui oluline oleks väljaõppes käsitleda pigieemaldamist praegu turul olevate kaasaegsete vahendite abil (pulber brikett kettpuhasti)? (täpsustavalt: metall suitsutoru, küttmise või katlaprobleemid).

Väljaõppes näidatakse et on olemas (Saksamaa meistrite ütluste kohaselt on kõige kindlam vahend põletamine).

8. Millist vajadust te näete kaasaegsete meetodite õpetamisel ning kasutamisel korstnapühkijate igapäevatoos?

Korstna tiheduse ja suitsuliikumise kontroll suitsumasinas. Tahma võtmine tuhaimuriga. Erinevad mõõtevahendid näiteks tõmbe mõõtmiseks kuna praegu kasutatakse tõmbe mõõtmiseks areomeeter kasut. (tuulekiiruse mõõtmiseks)m/sek oleks vaja ümber arvutada paskaliteks. Pigi eemaldamine kettpuhastiga.

9. Milliseid vigu kutseeksamil peamiselt tehakse?

On silmnähtavalt näha et mõned inimesed kes tulevad algväljaõppest ei oska käsitleda tööriistu. (praktilise õppeosakaal on väga väike).

LISA 6 INTERVJUU LEO KALMEGA

Küsimustiku eesmärgiks on teada saada korstnapühkijate kutseksamist, millistest osadest see koosneb, milliseid probleeme nähakse ja kui suures mahus käsitletakse kutseksamil kaasaegseid kütteseadmete puhastamise meetodeid. Samuti on oluline teada saada eksaminaatorite arvamust, kas peaks õpetama ja eksamil tundma kaasaegseid kütteseadmete puhastamise meetodeid.

1.Mis ajast olete korstnapühkijate oskusi ja teadmisi hinnanud?

1973.a. sooritasin korstnapühkija-meistri eksami (cum laude). Tolleaegne meistri eksam koosnes teooriast ja praktilisest tööst. Teooria küsimusi oli ligi sada, küsiti tööde teostamisest, (korstende ka kõrgkorstnate, pliit+soemüür, ahjud, kaminad, väike ja suurkatlad) puhastamisest, ehitust, materjalid jne. Praktiline töö oli „umbes“ ahi, mis oli vaja tõmbama panna ja teha proovikütmine. Koheselt, samal aastal sain esimese õpipoisi Selde Mati, kes kuni lahkumiseni meie seast parimatele jahimaadele, töötas korstnapühkijana ja oli usaldusväärne.

2.Millistest osadest/teemadest koosneb korstnapühkijate kutseksam?

Praegused kutsetaseme eksamid koosnevad kahest osast (**nii nagu vanasti**) teooriast (40 küsimust) ja praktilisest tööst; tööriistade käsitus, suhtlemist kliendiga, tööde järjekord, kuid pean mainima, teooria osas saab enam vähem selgust, mida eksamineeritav on koolitustelt omastanud (õppinud), **kahjuks ei käsitleta tehnoloogiat** (küttesüsteemide ehitusmaterjalid, ehiutusviisid, lõõristikude ehitus ja paigaldus), sest korstnapühkijad peavad sammuvõrra pottseppadest ees olema, vestlustel olen küsinud, teadmised väga nigelad, need kes on minul olnud õpipoisiid ja olnud praktiliselt on omandanud vähemalt ettekujutuse selles valdkonnast.

Praktilised eksamid tuleb läbi viia objektidel, maketil saab teada kuidas eksamineeritav teostaks tööd, objektidel tõestaks kuidas tegelikult tehakse tööd.

3.Milliseid töövahendeid peab korstnapühkija oskama käsitleda kütteseadmete uuringuks ja neile hinnangu andmiseks kutseksami sooritamisel, erinevad kutsetasemed?

Iga korstnapühkija peab oskama visuaalsel vaatlusel andma esmase hinnangu küttesüsteemle. **Töövahendid esmasel vaatlusel, kasutatakse peegleid, taskulampi, kulpi (tahmakulpi), vaierit, korstnaluuda.** Hea väljaõppe ja pikaajalise töökogemustega korstnapühkija annab tõese hinnangu, kuskil **60% ulatuses**, eksamineeritavatel sellist praktilist kogemust ei ole ja paljud ei oska kaasaskantavaid tööriistu õigesti kasutada.

Korstnapühkijad, kes teostavad uuringutega (**hinnangute andmistega**) peavad enne läbima vastavad koolitused (**täiend õppe**) ja sooritanud taseme tõestamise, et „**Hinnangu**“ tõenäosuse protsent oleks vähemalt **99,95% -ti**, mööda pannes, juhul kui juhtub õnnetus, põleng või mõni muu õnnetus, hullem on veel see kui mõni inimolevus kaotab elu, on korstnapühkija otseselt süüdi ja vastutab täielikult.

II ja III kutsetaseme vestlustel olen nendel küsimustel alati peatunud, kuid leian seda, et eksamineeritav peab tõestama oma oskusi praktilise tööga. **Praktilisel tööil mis võib olla I kutsetasemega koos, teostab enne objektil uuringu ning siis juhendab ja kontrollib I taseme sooritaja tööoskusi, eksami vastuvõtja(-d) saavad siis selge pildi mida oskavad I, II ja III kutsetaseme taotlejad.**

4.Millises mahus ja käsitleb korstnapühkijate kutseksamit kaasaegseid kütteseadmete puhastamise meetodeid erinevate korstnapühkijate kutsetasemete korral?

Minimaalselt, koolitustel ei käsitleta seda piisavalt ja tulevased korstnapühkijad ei oska neid „kasaegseid seadmeid (**kett puhasteid, viiber vardaid jne.**)“. Olen püüdnud seda küsimust üleval hoida ja oma õpipoistega (paljud, kes on enne eksamit tahavad täiendõpet, viin seda heameelega läbi ja ei mingit tasu. Minu põhimõte on see, et kui inimene soovib saada korstnapühkijaks, siis annan oma teadmised edasi ja mul on heameel, et leidub veel tõsiselt võetavaid mehi, kes ei taha „ratsa“ rikkaks saada, vaid teevad tööd südamega.

5.Milline on korstnapühkijate kutseksami tulevik, kas ja kui suures mahus hakatakse eksamil kontrollima kaasaegsete korstnapühkimismeetodite rakendamise oskust?

Tulevased kutseksamid tuleb viia tõhusaks ja kuna on tulekul uus kutsestandard, siis kutseksamid peavad muutuma. Teooria küsimused peavad kajastama traditsioone, seadusi, määrusi, kliendiga suhtlemist (**praegu jätab see soovida**) ja muid valdkondi, millistega korstnapühkijad kokku puutuvad. Praktilisel tööil peab eksamineeritav tõstama, et oskab traditsiooniliselt. Käsitleb kõiki kaasaskantavaid tööriistu, kui ka abitööriistu ja peab oskama neid õigesti kasutada (kaasas kantavad tööriistad on- korstnaluud peegel, taskulamp, kulpi (tahmakulbid)). Kõik ülejäänud vajaminevad töövahendid olenemata nende vajadusest või otstarbest on abitööriistad ja neid on kaunike hulka. Tänapäeva korstnapühkija ei taga korraliku

töökvaliteeti, kui ei oma vajaminevaid puhastusseadmeid (luuad, viibrid, nii vardad, kui ka viiber trossid, kettpuhastid, tööstuslikud tolmuimurid jne.) ja tööriistu.

6.Kas teie arvates peaks järgmise kutsestandardi muutmisega käsitlema väljaõppes rohkem kaasaegseid meetodeid?

Uus kutsestandard on tulekul, selles on korstnapühkijate kutse rohkem väärtustatud, kui eelmises. Ega vanal standardil midagi viga ole, kuid kui tahtsin, et tööd, mida igal tasemel olev korstnapühkija tohib ja peab tegema jäi praktiliselt ära, õnneks standardi mitte ametlikuks lisaks sai „Korstnapühkija tööde juhend“, mille koostas Tuletõrjeliidu töötajate Jaak Laanusto ja Tiit Tambi kaastöona, võttes aluseks 1954. aasta tööde juhendi, milline oli koostatud juba sajandi alguses olevatest juhendites ja seadustest.

Kaasajandasin, Jaak ja Tiit, samuti vanemad ja töötavad korstnikud abistasid mind igati. Tänu Jaagu abile sai esmalt moodustatud Eesti Korstnapühkijate Koda ja sealt kutsestandardini. Uue kutsestandardi valguses on vaja ümber kutsomistamise kord ja põhinõuded koolitajatele. Mina leian, et kutsekomisjon (eksamikomisjon peab koostama uued nõuded ja korra. Tegema koostööd päästeametiga, kutsekojaga, tehnilise kontrolliga jne.) jääma Tuletõrjeliidu alla, sest juhul kui saab kuteomistamisest äriobjekt, nii nagu mõni mees seda soovib, kaob korstnapühkijate maine rahva silmis ja ka tegetlikult ka.

7.Kui oluline oleks väljaõppes käsitleda pigieemaldamist praegu turul olevate kaasaegsete vahendite abil (pulber brikett)? (täpsustavalt: metall suitsutoru, kütmise või katlaprobleemid).

Iga kord kui korstnapühkija soovitab kliendile pigieemaldajate kasutamist peab ta olema kindel, et antud pulber, brikett või mõni muu asi aitab, koos kliendiga lugema instruktsioone ning juhendeid toodete kohta, kus ja millal kasutatakse aineid. **Siit tulenebki tõsiasi, et pidevalt** on õppe- või teabe päevad vajalikud, kus tutvutakse müügil olevate toodetega ja katsetatakse neid. Oma praktikast saan öelda seda, et ei ole olemas ühtegi imevahendit, milline eemaldab pigi ja tahma korstnast, olenemata, kas on kivikorsten või moodulkorsten, pigieemaldaja kuivatab pigi ja õigeaegsel pühkimisel saab pigi eemaldada (**harjata**) ja siis on soovitav kivikorstna (**ka peale korstna põlemist**) kettpuhastit.

8.Millist vajadust te näete kaasaegsete meetodite õpetamisel ning kasutamisel korstnapühkijate igapäevatoos?

Kutsestandardis on kajastatud kõik see, mida peab oskama kaasaegne korstnapühkija ja väljaõpe peab vastama nende nõuetele, mida standard ette näeb. Väljaõppel tuleb õpetada

kaasaegsete meetodite kasutamist, pean silmas nii tööriistu, kui ka vahendeid. Tänapäeva korstnapühkija peab oskama kasutada mõõtmeseadmeid (**küttesüsteemis oleva suitsu temperatuuri, koostise, millega köetakse, tõmbe kontroll jne.**) Seda kõike peavad kajastama tuleviku väljaõpped.

Praktilise tööga õpitakse **meistri** juures ja **õppepäevadel** ja õpitut saavad korstnapühkijad rakendada oma igapäeva töös. Korstnapühkimine on käsitöö, mida ei ole võimalik õppida ühe- kahe päevaga, vaid see on pikaajaline töökogemus.

9. Milliseid vigu kutseksamil peamiselt tehakse?

Minu tähelepanekud, kutseksamitel tehtud vead on;

1. **Nõrk teoreetiline baas**, koolitustel ei tehta inimestele selgeks seda, et on vaja õppida.
2. **Ei tunta seadusi**, koolitustel ei ole piisavalt tutvustatud seadusi ja määrusi, ega muidu ei ole juhtunud seda, et 40-st küsimusest oskab kuidagi vastata üheksale, tähendab koolitus on nõrk ja antakse koolitustunnistus kergekäeliselt välja, on sedagi juhtunud, et tunnistusi on ostetud (oli isegi telesaates üks juhtum, kuid see ei ole ainujuhus), kahju et niimoodi lörtsitakse korstnapühkija mainet.
3. **Praktilised oskused puuduvad**, väga lühike ja vähene praktika töötundide arv koolitustel.
4. **Suhtlemisoskused puuduvad**, eksamil ülbitsetakse, märkuste tegemisel vaadatakse eksamineerijat „kui uut aiavärvat“ ja püütakse selgeks teha, et teda ongi nii õpetatud, vabandust, siis see õpetaja peab veel palju õppima.
5. **Näevad esmakordselt tööriistu**, on olnud juhuseid, kui ei teata ja ei ole nähtud tööriistu (kaasaskantavaid, see oli Kopli koolituse kolmandal koolitusel, kus tööriistu näidati korra)
6. **Ülkskõikne suhtumine eksamisse**, need on tööturu kaudu koolitused lõpetanud, ei saa läbi, lähen järgmistele koolitustele aga koolituse olen läbinud ja nüüd teen tööd olenemata, et selleks õigus oleks korstnapühkimise teenust osutada,
7. **Koolitustel ei ole väärtustatud korstnapühkijate traditsioone**, koolitustel tuleks vähemalt tunnine loeng olema korstnapühkijate traditsioonidest.
8. **Tööturult väljaõppesse**, koolitusse suunatud, ei võta asja tõsiselt, on ülkskõiksed, et kui läbi ei saa aga minu eest ja mulle makstakse ikkagi, mõtetu riigiraha raiskamine.
9. **Tulevad eksamile alkoholi tarbinuna** (õlle hais käib üle pea, vähemalt paar tükki olen isiklikult minema saatnud, teised komisjoni liikmed on mind noomimud ja ütelnud, et tööd tunneb, mina leian seda, et alkohol ja töö ei tohi käia käsikäes. Korstnapühkija on teenindaja ja kliendi juurde minnes ei tohi olla isegi jääknähtusi).

10. **Nii mõnelgi**, kes tuleb alles eksamile on juba peale koolituse läbimist teinud omale firma või registreerind Fiena. Teinud kodulehe ning on nii kõva töömees, et oskab ja teeb kõike, tuleb eksamile, kukub läbi, on riik ja eksamineerijad kiusamises süüd (kõige markantsem oli kodulehe K-korsten.ee omanik, oleks äärepealt kohtusse andnud, kuid advokaat oli targem).

23.märts 2012.a

Leo Kalme

Korstnapühkija-meister

III- kutsetase

Telef. 56628012